

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
sedeljska izdaja
celoletno v Ju-
govslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 250, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popus
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnistva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ofenziva, ne defenziva!

Kocka je padla; politična igra se bo odslej odigravala le še na odru. Za kulisami ni nikogar več. Italija nadaljuje penetracijo na Balkan s pogodbami, ki vznemirjajo. Nova albanska-italijanska pogodba je takega značaja in vsebine. Se dalje gre! Po tej pogodbi je Albanija prenehala biti samostojna, Italija in Albanija ste v bistvu ena država. Dejstvo, da tudi ne v formalnem oziru, pomeni le minus. Kajti Albanijo bo Italija izigravala v svoje namene; novo pogodbo bo interpretirala z albanske strani. Tu pa bo vedno dovolj vzroka, da se pogodba uporabi. Naj nastanejo notranji upori proti absolutisti Ahmed beg Zoguju, ali obmejni-umetni inosencinirani, Italija ima po pogodbi vzrok, da plane.

Ta namen je iz besedila pogodbe več kot prozoren. Italija bo albanske koristi zastopala z isto vneto kot lastne! Če bo treba, bo dala Albaniji vso vojno silo na razpolago; in to ne samo, če je vojna že tu, ampak tudi, če šele grozi! Kako je Italija doslej tak slučaj interpretirala, vemo iz njenih spomladanskih obdolžitvev proti naši državi! Vojaško sta obe državi eno. Italija prevzame vojaško poveljstvo nad obema državama.

Pogodba ima naslov: defenzivna. Rim jo hoče naslikati kot protiakcijo na francosko-jugoslovansko pogodbo. Defenziva je fikcija. Ni ga večjega zagovornika miru med evropskimi diplomati kot je Briand in ni je države v Evropi, ki bi hrepenela bolj po miru kot je Jugoslavija. Mir in zaupanje v mir vodita našo zunanjo politiko, je končal Marinković svoj ekspozice v Jugoslaviji je prešla že dovolj krvi, je naglasil naš kralj spomladi zastopniku londonskih »Times«. Čemu torej sklepati proti nam defenzivne pogodbe?

Se nekaj je značilno. Pogodba je bila objavljena ravno na dan, ko je zatisnil oči Bratjanu, voditelj in zagovornik francoske — in svobodno balkanske orientacije v Romuniji in ko stopa v boj italijano-filiska skupina Avarescuja. Tej naj bo pogodba v bodrilo, njenim nasprotnikom grožnja.

Z drugimi besedami: Mussolini namerava že itak zamotane romunske notranje razmere še poostriti, da bi bilo ribarjenje v kalnem tem lažje. Značilno je namreč, da je ravno v tem momentu zrastle znova strah radi besarabskega vprašanja. Italija pa je Besarabijo garantirala Romuniji in skuša ravno te dni dobiti uradno priznanje načela v mednarodni politiki: Dam, če mi daš! ter prepričati Romune, da je italijano-filiska orientacija za Romunijo edino varna in odrešilna.

In končno moramo podčrtati, da podkrepimo fikcijo italijansko-albanske defenzive naslednja pribita dejstva: Svet je prepričan o italijanskem fašističnem imperijalizmu in o jugoslovanski miroljubnosti. Ze spomladi, ko se je začela italijanska ofenziva proti nam, je bilo soglasje v ostali Evropi popolno in označeno s kratko: Italijanska obkroževalna politika. Tako v Franciji, tako v Nemčiji, Rusiji, Poljski, Češkoslovaški, tako v Angliji. Vsi so morali priznati, da kalilec miru na izkvarjenem Balkanu ni Jugoslavija, ampak Italija in isto priznanje imamo danes ob sklepu te nove vojaške zveze. Francoski in nemški tisk svari; bivši avstrijski zvezni kancler dr. Renner opozarja na nevarnost fašistovskega režima in izraža bojazen, da bo kakor Belgijo Nemčija l. 1914. izrabila Italija Koroško za vpad v Jugoslavijo. Tudi soglasje svet z nami, ko spravljamo objavo pogodbe v zvezo z zadnjimi romunskimi dogodki. O defenzivni potrebi z italijanske strani tedaj ni govora.

Zadnji argument je vendar Italija sama. Njen uradni tisk priznava, da potrebujemo mirnega razvoja, da nimamo razvite tehnike, zadostnih prometnih sredstev. A da najde oporo za izzivanja, se ne ustraši pred kontradikcijo, da pripravljamo vojno velesili Italiji, ki se istočasno ponaša s prepotentno armado, ki živi in raste v samem oboroževanju, ki nosi po ulicah zastave o »neodrešeni Dalmaciji«, ki pod vodstvom uradne stranke in njenega glavnega tajnika Turatija organizira izzivalne demonstracije proti Jugoslaviji!

Ne gre za defenzivo, gre za ofenzivo, gre za negiranje svobodnega Balkana! Mi nismo pesimisti, dasi nam dogodki narekujejo največjo opreznost. Verujemo v moč tistih evropskih sil, ki imajo interes in željo le po miru in vemo, da Velika Britanija nima nikakega interesa na novem vojnem metežu. Vendar pa je zadnja agresivna albansko-italijanska pogodba en dokaz več za vse tiste, ki zastopajo misel svobodnega Balkana: Naš sovražnik je — Italija!

Albanska pogodba zasmehuje društvo narodov.

Stališče naše vlade: Pogodba je nepotrebna! Mi smo za njo vedeli in obvestili albansko vladu o našem stališču. -- Brez francoske pogodbe bi bil mir v nevarnosti.

r Belgrad, 25. nov. (Tel. »Slov«) Polofici-elna agencija »Avala« priobčuje danes v svojem komuniciraju izjavo uglednega politika o priliki nove vojaške zveze med Albanijo in Italijo. Ta izjava se glasi:

»Naša vlada je že pred nekoliko dnevi bila obveščena iz Tirane, da stojimo pred sklenitvijo nove politične in vojaške pogodbe med Italijo in Albanijo. Našemu poslaniku v Tirani se je izdalo povelje, da šefa albanske vlade takoj obvesti, da je po našem mnenju takšna pogodba Albaniji popolnoma nepotrebna, ker ne preti Albaniji nobena nevarnost z nobene strani. Če ji takšna pogodba ni potrebna, ji je samo škodljiva, ker bo Albaniji navrgla nepotrebne obveznosti, ki so politično nevarne in nesorazmerne z njeno gospodarsko močjo. Kot sosedji smo bili dolžni povedati svoje iskreno mišljenje, prepustivši Albaniji, da to zavedo sama reši kot neodvisna država. Seveda to v toliko, v kolikor se tiče albanskih interesov in splošnih evropskih interesov. To naj se šele vidi, v koliko taka pogodba stoji v skladu s temi interesi in z novim duhom, ki mora vladati v mednarodnih odnošajih. Značilno je, da se v tej pogodbi nikjer ne govori o ustanovi Društva narodov, niti o odredbi pakta Društva narodov, kakor da bi vsega tega sploh ne bilo. Edino mesto, kjer se govori o Društvu narodov, je končni člen, v katerem se določa, da se pogodba registrira pri D. N., in sicer očitno radi tega, ker se je glavno tajništvo tega društva postavilo povsem na napačno stališče, da se soglasno registrirane pogodbe s paktom D. N. sploh ne preizkusijo.

Ce se pozna razpoloženje enega od pogodbenikov, potem moramo verjeti, da se je tudi ta člen postavil, ne morda iz kakšnega, četudi samo navideznega respekta napram D. N., marveč nasproti željam, da se nova ustanova izpostavi javnemu zasmehu.

Poskuša se, da se sklenitev te pogodbe predstavi kot nekakšna replika na francosko-jugoslovansko pogodbo od strani Italije. Očitno pa je, da je to netočno. Ta replika bi bila tako malenkostna, če bi se smatrala kot resnično to, da imata obe pogodbi isti značaj, kajti očitno je, da se Albanija ne nahaja v takšnem vojaškem položaju, da bi njeno približevanje moglo biti resno, da se naglasi kot

protiutež francosko-jugoslov. zvezi. Končno pa je jasno tudi to, da se pogodba ni mogla pripraviti in skleniti v treh do štirih dneh, kajti pogodba je bila virtualno gotova pred štirinajstimi dnevi, marveč se je na njej delalo oddavna, in sicer od takrat, ko se niti ni vedelo za jugoslovansko-francosko pogodbo.

Ta pogodba je samo nadaljevanje prejšnje politike in kaže, da je bila sklenitev francosko-jugoslov. pogodbe velika potreba za evropski mir.

r Belgrad, 25. nov. Italijanski poslanik g. Bodrero je danes obvestil pomočnika zunanjega ministra, da sta Italija in Albanija sklenili pogodbo o vojaški zvezi. Italijanski poslanik g. Bodrero je naglasil, da nima ta pogodba zveze s francosko - jugoslovansko pogodbo, marveč da je samo dopolnitev tiranskega pakta, ki je že eno leto v veljavi. Istotako je g. Bodrero izjavil, da je ta zveza nov dokaz o želji Rima, da se ohrani mir med narodi.

r Belgrad, 25. nov. V vseh političnih in diplomatskih krogih se živahno komentira vest o sklenitvi vojaške zveze med Italijo in Albanijo. Vsi politični krogi soglašajo v tem, da je ta pogodba ponovno izzivanje, ki ga vprizorja Italija nasproti nam. »Pravda« - Politika« in drugi listi zavzemajo ostro stališče in priobčujejo obsirne komentarje. »Pravda« piše: »Po sklenitvi te zveze je sicer položaj isti, kakor je bil prej. Po sklenitvi francosko-jugoslovanske pogodbe je čutil Mussolini veliko potrebo, da sklene to vojaško zvezo z Albanijo. Tu ne gre samo za to, da se zmanjša vsa sklenitve francosko-jugoslovanske pogodbe, marveč zato, da Italija angažira Albanijo za svojo politiko na Balkanu.« Splošen vtis je, da se je s to vojaško zvezo še bolj izrazila agresivna politika Rima v jugovzhodni Evropi.

r Belgrad, 25. nov. Zunanji minister je danes sprejel skoro celokupen diplomatski zbor. Med drugimi so ga obiskali papeški nuncij g. Pellegrineti, madjarski poslanik g. Fürster, poljski poslanik g. Okenski, bolgarski poslanik g. Vakarovski. Najbolj dolgo sta pa bila pri zunanjem ministru angleški poslanik g. Kenard in francoski poslanik g. Dard. Večina teh obiskov je bila v zvezi z vestjo o sklenitvi vojaške zveze med Italijo in Albanijo.

Razburjenje po vsem svetu.

Italijanski tisk po stari navadi hoče odgovornost naprtiti nam. — V Avstriji se čujejo glasovi, da postane Koroška lahko druga Belgija. — Francoski tisk registrira. — V Berlinu so pesimisti.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevga« dopisnika.)

v Rim, 25. nov. Nova tiranska pogodba se bo še danes ratificirala v albanskem parlamentu. Italijanska ratifikacija pa se bo izvršila par dni pozneje. Izmenjava ratifikacijskih listin se bo potem takoj izvršila v Rimu, na kar se bo pogodba lahko predložila Društvu narodov. Prvi albanski vojaški ataše je danes dospel v Rim in nastopil svoje mesto pri albanskem poslanstvu. O pogodbi sami radi nje ne jasnosti nima italijanski tisk mnogo povedati. V glavnem se poskuša eventualne vojne posledice že danes pripisati Jugoslaviji. Enostavno ugotavljajo, da ima francosko-jugoslovanska pogodba agresiven, tiranski pakt pa izključno defenziven značaj. Če bi se tiranska pogodba morala uporabiti, bi bilo to mogoče samo vsled provokacije drugih držav. Manj pa soglašajo sodb listov o tem, ali je druga tiranska pogodba odgovor na francosko pogodbo, ali samo logično nadaljevanje že prej započete politike. Neki list pravi: Časovna skupnost podpisov v Parizu in Tirani dokazuje, da ima Italija vsa sredstva, da prodre z ono politiko, ki jo ona hoče. V komentarju o ekspoziciji jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Marinkoviča se poudarja kontrast med hladnim tonom njegovega govora in med protiitalijanskimi manifestacijami.

e Rim, 25. nov. »Corriere della Sera« izjava k novi albanski pogodbi v glavnem sledeče misli:

Vlade imajo navado, da pokažejo vsako pogodbo kot pogodbo sprave in miru in v skladu z zahtevami Društva narodov; medtem pa imajo te pogodbe tudi vojaški značaj. Italija ni do danes diplomatskim pogodbam dodajala vojaškega značaja. Toda, kadar je Italija iz razlogov, ki so jih drugi provocirali in ki jih ona resnično pojmuje prisljelo, dodala po-

godbi protokol vojaškega značaja, javlja te protokole spontano in plemenito vsemu svetu. V položaju, ki ga je izzvala francosko-jugoslovanska pogodba, prinaša pogodba med Italijo in Albanijo novega činitelja varnosti in stabilnosti. Predvsem opozarja neke gotove jugoslovanske kroge pred skušnjavo da bi izkoristili francosko podporo, ki se samovoljno in pretirano tolmači ter da bi napadli Albanijo.

Kljub vojaškim klavzulam nima pogodba napadalnega namena. Dalje se pogodba sklicuje na Društvo narodov, ki jo bo registriralo. Sklenitev ima bolj tehnični kakor politični značaj. Politična važnost pogodbe bo dana v trenutku, ko se bo pogodba objavila. Pogodba ima namen uvesti v mednarodne odnose odkritost in je pravi vzorec diplomacije brez tajnosti. Na vznemirjanje na Balkanu bi mogla vplivati kot pomirjevalno sredstvo. Francosko-jugoslovanska pogodba je napravila vtis, da se je načelo »Balkan balkanskimi narodi« globoko rani, če ne uničilo(!)?

»Popolo d'Italia« piše v bistvu isto, samo da pogreva vprašanje o ratifikaciji nettunskih konvencij in pravi: Z odložitvijo ratifikacije je Jugoslavija zakrivila, da ni prišlo do sporazuma treh, Francije, Italije in Jugoslavije. Jugoslavija naj z dejanji dokaže, da nima napadalnih ciljev proti Albaniji, potem bo italijansko-albanska pogodba ostala v arhivu. List zaključuje, da se nikdo ne sme dotakniti albanske neodvisnosti, svobode in suverenitete države.

Tiranska »Stampa« piše v istem smislu in pravi, da ima Jugoslavija iste načrte, kakor jih je imela Avstrija v službi Nemčije pod Viljemom (?) Trečli sta dve politiki, ena z napadalnimi načrti, to je Belgrad, katerega pro-

Mihail, rumunski prestolonaslednik, katerega hoče izpodrinati princ Karel.

težira Pariz, druga z vero v obrambo, to je Rim, ki jasno govori in dela za mir(!)

v Dunaj, 25. nov. Na današnji seji proračunskega odbora je pri obravnavi poglavja o zunanji politiki izjavil bivši socialnodemokratski zvezni kancler dr. Renner, da v zadnjem času med več državami sklenjene pogodbe silijo Avstrijo k izredno previdnemu in preudarnemu postopanju. Kažejo se na vsej črti znaki viharja. Vprašati se mora, ali ni Avstrijska republika prisiljena, z ozirom na absolutno izpremenjeni položaj na vzhodu in jugovzhodu, storiti potrebno, kar gre preko tega, kar je bilo Avstriji naprej zagotovljeno v mirovnih pogodbah, ali niso v lastno varstvo možni in potrebni ukrepi, za katerih uveljavljanje bi morala močna avstrijska vlada imeti precej izgledov z ozirom na izpremenjeni zunanji položaj. Italijansko-jugoslovansko nasprotstvo nam dela resne skrbi radi nepreračunljivosti sedanjega rimskega sistema. Bati se je, da bi v resnem slučaju Koroška prišla zopet v isti nesrečni slučaj, kakor Belgija v nemško-francoski vojni, in Avstrija ni storila nobenih zadostnih ukrepov, da bi bila zavarovana za tak slučaj. V avstrijske južne zvezne dežele močno vpliva italijanski gospodarski vpliv ter lahko postane v danem slučaju tudi političen, ako bi slučajno kjerkoli počila kaka puška. Če bi nastali notranji nemiri, bi sosed lahko dobil prevlado za posredovanje, pri čemer bi grozilo zasedenje ali celo izguba zveznih dežel.

v Dunaj, 25. nov. V proračunskem odboru je imel danes dr. Seipel značilen zunanje-političen govor kot odgovor na izvajanja dr. Rennerja. Najprej je ugotovil, da se trgovinska pogajanja med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Madjarsko razvijajo ugodno. Z vsemi državami je Avstrija v dobrih razmerah. Bolečino pa morajo čutiti v Avstriji, čim se spomnijo na razmere z Italijo radi položaja nemških državljanov. Nikdar ni skrival tega, da bodo pristranejši odnošaji z Italijo vedno nemožni, dokler se ta rana ne ozdravi. Vedno sprašujejo koroški ljudje, kaj je z italijansko-jugoslovansko napetostjo. Dr. Renner je zahteval odredbe. Na vojaške odredbe pri tem ni mogoče misliti, ker je Avstrija za to nezmožna. Seveda se briga avstrijska diplomacija za nove pogodbe, o katerih so se pa tukaj dale zadostne izjave.

v Pariz, 25. nov. Vojaško pogodbo med Italijo in Albanijo so pariški listi, kakor vse kar prihaja od zunanje-politične aktivnosti fašizma, na kratko odpravili kot nevažno in komaj vredno večje pozornosti. Nekateri listi niti ne omenjajo dejstva podpisa, drugi pa objavljajo to vest na skritem mestu. Samo »Quotidien« piše: Vprašati se mora, kakšno korist si obeta Mussolini od take pogodbe, ko vendar že od leta 1926. izvršuje formalni protektorat nad Albanijo. Najbrže hoče s tem odgovoriti na francosko-jugoslovansko pogodbo in zboljšati svoj oškodovani prestiž v notranjosti Italije.

v Berlin, 25. nov. »Berliner Tagblatt« od 26. t. m. ima obširen članek o italijansko-albanski pogodbi, v katerem pravi: Tako pomeni drugi tiranski pakt nedvomno vojno nevarnost. Če bi se Evropa hotela zadovoljiti s tem, da ugotovi, da je po črki vse v redu in da Društvo narodov nima možnosti nastopiti, je malo upanja prehiteti dozdevno neizogibne eksplozije na Balkanu. Morda pa se spomnijo na to, da je bila o priliki zadnjega konflikta med Jugoslavijo in Albanijo določena mednarodna komisija, ki naj bi pri obmejnih konfliktih stopila v akcijo. Ta komisija doslej ni začela svojega delovanja, z ozirom na izpremenjene razmere pa bi bilo morda dobro preiskati, da se potem take komisije pohodi ena izmed tlečih vžigalnih vrvic, ki tako številno tlijo blizu balkanskega sode s smodnikom.

Jugoslovanski klub za slovensko univerzo

§ 44 je le predlog, o katerem ministrski svet sploh ni sklepal. — Kampanja proti SLS je popolnoma neupravičena.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Kakor smo zvedeli, tisti del finančnega zakona, ki se nanaša na ukinitve posameznih fakultet, sploh ni bil v ministrskem svetu nikdar v razpravi in ni ministrski svet nikdar o njem sklepal. Ta člen je, kakor tudi več drugih členov finančnega zakona, le predlog, o katerem se bo razpravljalo in glede katerega bo imel Jugoslovanski klub še priliko zavzeti svoje stališče, kakor je to tudi že storil. Kampanja in napadi, ki se v zadnjem času uprizarjajo na podlagi tega člena proti SLS, izhajajo iz čisto strankarsko-politične demagoške agitacije. Zanimivo je, da pri-

haja ta kampanja od tiste strani, ki nikdar ni nič storila in tudi sedaj ni storila ničesar pozitivnega, da bi se slovensko vseučilišče ohranilo. Nasprotno so bili ravno v vrstah teh ljudi vedno zastopniki, ki so delovali na to, da se slovensko vseučilišče ukine. Ta kampanja seveda ne more prav nič koristiti, kvečjemu lahko škoduje, ker skuša našo moč za ohranitev vseučilišča omalovaževati, namesto da bi akcija za ohranitev celotnega slovenskega vseučilišča bila enotna in bi se vsako pozitivno delo podpiralo z istotakšnim pozitivnim delom.

Ukinitev fakultet ni aktualna.

Aktualen je univerzitetni zakon v soglasju z vsemi univerzitetami SHS.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Predsednik vlade je danes sprejel posebno deputacijo, katero je vodil zagrebski župan g. Heinzel. Ta deputacija je v imenu Zagreba izročila protest proti temu, da bi se ukinila kakšna fakulteta na zagreškem vseučilišču. Istočasno je to deputacijo sprejel minister gosp. dr. Kumandur. Prosvetni minister je odgovoril, da vprašanje ukinitve posameznih fakultet momentano sploh

ni aktualno in da se zaenkrat dela samo na tem, da se v soglasju z vsemi obstoječimi univerzami pripravi načrt o vseučiliščih. Prosvetni ministrstvo ima očitno namen, da bi ta zakona napravilo povsem v skladu z vsemi tremi, v Jugoslaviji obstoječimi univerzami. Zato so v pripravljalnem odboru, ki naj pripravi ta zakonski načrt, bili zastopniki vseh treh univerz.

Velik socialnopolitični uspeh dr. Gosarja za delavstvo.

Ureditve podpora za brezposelne in pospeševanje gradbe delavskih hiš.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Finančni odbor je danes v specialni debati sprejel pravilnik o organizaciji posredovanja dela in dajanja cenjenih posojil za graditev delavskih hiš. Velik del členov pravilnika se je soglasno sprejel. Ostra debata se je vnela pri čl. 19., ki določa vsoto, ki jo naj dobivajo brezposelni in čas, za katerega se podpora dobiva. Samostojni demokrati so stavili z vidnim agitacijskim namenom predloge, ki bi bili v korist nekaterim posameznikom. Drugi bi ostali brez pomoči, in sicer ravno najrevnejši, ki ne bi prišli o pravem času po pomoč. Zato je minister za socialno politiko te predloge odbil, sprejel pa je spreminjevalne predloge, ki jih je stavil g. posl. Smodej in deloma predloge gg. Petjeana in Krnjeviča. Pri glasovanju za čl. 19. je g. dr. Zerjav trdil, da ima opozicija večino, ker so nekateri člani stali izven klopi. Ker je v smislu poslovnika gosp. predsednik Subotić ugotovil, da je vlada v večini, se je g. Stjepan Radić razburil in je postopanje predsednika nazval »svinjarijo«. Pozval je opozicijo, da zapusti sejo, nakar so samostojni demokrati in radičevci odšli. Nato je bil pravilnik sprejet s 17 glasovi proti 1 glasu. Samostojni demokrati s svojo namero niso uspeli, da bi se pravilnik ne sprejel, ampak vrnil v nadaljnje proučevanje. To ni bilo potrebno, ker je pravilnik dobro in pravilno sestavljen. Šele g. dr. Gosar je moral priti, da je uredil vprašanje, ki je čakalo nerešeno od l. 1922. in fond za brezposelne ležal mrtev.

Ta brzojavka beleži novo veliko socialno ustanovo našega ministra dr. Gosarja. Za brezposelne je bil ustanovljen fond, ki ga nihče ni uporabljal. Uporabo tega fonda je minister srečno rešil tako, da bodo njegova sredstva služila i neposrednemu podpiranju brezposelnih i pobijanju brezposelnosti s pospeševanjem gradnje in zidave novih hiš. S tem je vprašanje brezposelnosti podpore in njene organizacije prešlo krizo, dobilo novo obliko, ki bo v največjo korist delavstva. Fond bo imel veliko samoupravo. Upravljali ga bodo odbori v posameznih oblasteh, sestavljeni iz delodajalcev in delojemalcev. Ti odbori bodo upravljali tudi s posojili za delavske hišice. Posojila bodo dobivali predvsem delavci v tistih občinah, ki bodo za posojila prevzela jamstvo. Posojilo se bo najnižje obrestovalo in v malih obrokih odplačevalo, tako da bo veliko pridnih in varčnih delavcev prišlo do svoje lastne hiše. Odplačevanje in obrestovanje kreditov se bo stekalo zopet v fond tako, da tu nimamo opraviti s samo začasno pomožno stanovanjsko akcijo, ampak z ustanovo, ki bo stalna pomoč za delavca, stalna in trajna podpora vsega delavskega stanu.

Ko bomo pravilnik prejeli, bomo o njem več izpregovorili. Danes pa že lahko trdimo, da je delavstvo dobilo s tem eno najvažnejših, največjih socialnih in pomožnih ustanov, kar jih sploh ima.

Burna seja Narodne skupščine.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Danes je bila seja narodne skupščine zopet burna, tako da je prišlo do prekinitve seje. Med seboj so se najbolj obmetavali s krasnimi priimki in očitki črnogorski poslanci. Pred dnevnim redom je namreč prišla v razpravo zahteva, ki jo je stavil g. dr. Drljević in tovariši, da se izvoli posebna skupščinska anketa 5 članov, ki naj pregleda razmere v belgrajski Glavnjači, to je v belgrajskih policijskih zaporih. Izvolitev te ankete je zagovarjal g. dr. Drljević, ki je med drugim začel napadati demokratskega poslanca g. Škerovića in radikalnega poslanca g. Buniša Račića, oba iz Črne gore. Med njimi je prišlo do tako ostrih nastopov, da bi se bil razvil skoro neposreden spopad.

G. Drljeviću je odgovarjal g. Škerović, ki je trdil, da je imel g. Drljević istotako svojo Glavnjačo v Črni gori, kamor je zapiral nedolžne ljudi.

Nato je govoril g. Račić, kateremu je ponovno odgovoril g. Drljević, nakar je vse trditve pobijal g. Škerović in zatrjeval, da so vse to laži. Radi izrazov, ki jih je uporabljal g. Drljević, mu je predsednik odvzel besedo. Nastal je velikanski nemir, tekom katerega so padali izrazi »izdajalec, lažnjivec«. Nemir je postajal vedno večji. Končno sta se spoprijela gg. Drljević in Škerović. Pomagal jima je g. Volanović. Takoj so se vmešali drugi poslanci in na ta način preprečili težke izgrede. Predsednik je prekinil sejo. Med odmorom so se nadaljevali prepiri.

Po odmoru je govoril g. dr. Grisogono, ki je opisoval grozote, ki jih je imel kot pravosodni minister priliko posebno videti v Glavnjači. Navajal je strahote in grozovitosti, ki so takšne, da se čitajo lahko samo v najhujših romanah, ki opisujejo beneške srednjeveške ječe.

V imenu vlade je g. Popović izjavil, da nujnosti ne sprejme in da je ukrenil vse, da se nedostatki popravijo. Pri glasovanju je bila nujnost odbita. Ob enem se je prešlo na dnevni red in se je nadaljevala razprava o pogodbi

z Nemčijo. Govoril je g. Stjepan Radić, ki je bil za to, da se pogodba odboru vrne.

Nato se je seja končala. Prihodnja bo jutri ob 10. z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

Za konsolidacijo radikalnega kluba.

r Belgrad, 25. nov. (Tel. »Slov.«) Bivši ministrski predsednik Uzunović, Ninčič, Miša Trifunović in nekateri ugledni radikali so danes zvečer imeli sestanek, na katerem so razpravljali o sedanjem položaju. Sklenili so, da zahtevajo od predsednika kluba, da skliče čimprej sejo radikalnega kluba, na kateri bi se vzel v razpravo celokupen položaj, ki je nastal po sestavi Vukičevićeve vlade. Poslanci so mnenja, da je to tembolj potrebno, ker radikalni klub dosedaj ni bil obveščen o raznih vprašanjih, med njimi o blejskem paktu in o paktu med gg. Vukičevićem in Marinkovićem kot zastopnikom demokratske vlade. Celo zadeva, ki je s to akcijo pokrenila, ima očitno namen, da se razmere v radikalnem klubu čimbolj konsolidirajo in je v zvezi s poslednjimi Vukičevićevim nastopom.

Komunike Demokratske zajednice.

r Belgrad, 25. nov. (Tel. »Slov.«) O današnji seji demokratske zajednice se je izdal sledeč komuniké:

Na vprašanja poslanca g. dr. Stevičiča, kako so se končala pogajanja ki so jih vodili gg. Timotijević, Ribar in Grol o spajanju dveh demokratskih grup, so podali poročilo, nasprota kateremu je stališče demokratske stranke sledeče:

Obnovitev edinstva DS, popolnoma enostavno, kakor si to zamišlja med ljudstvom, bi se imelo smatrati kot notranja strankarska zadeva in vprašanje, ki je neodvisno od vsakršnega vprašanja.

č Sibenik, 25. nov. (Tel. »Slov.«) Prihodnjo nedeljo bo tukaj velika proslava 1100-letnice sv. Cirila in Metoda.

Kie je zagonetni princ Karol?

V Parizu pravijo, da na južnem Francoskem. — V Bukarešti dela Bratianu na koncentracijo, a je pripravljen tudi sam vladati! — Mussolini izrablja predsednikovo smrt.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevega« dopisnika.)

v Pariz, 25. nov. Rumunski princ Karel se sedaj nahaja v nekem južnofrancoskem kopališču na oddihu. O njegovem odpotovanju v Romunijo zaenkrat tukaj ni nič znanega. Na Quai d'Orsayu se tudi ne potrjuje, da bi bil Karel prejel brzojavko opozicijskih strank, ki bi ga pozivala nazaj v Romunijo. Sluga prinčev v Parizu je na vprašanje izjavil, da se princ nahaja še vedno na jugu Francije in da še ni ničesar odredil glede eventualnega povratka.

v Pariz, 25. nov. Princ, ki je odpotoval v južno Francijo, se še vedno ni vrnil v svojo vilo. Opoldanski listi poročajo, da je imel večeraj popoldne s svojimi prišasi in zaupniki razgovore, ki so trajali več ur, ter je edino, kar se je o tem zvedelo, to, da bo Karel po nasvetu svojih prijateljev poskusil spraviti se z rodbino, preden uradno prijavi svojo kandidacijo na rumunski prestol. V Romuniji se bo jijo ne samo, da bo zrasla madjarska in bolgarska iredenta, temveč pred vsem tega, da ne bi Rusija poskusila odvzeti Besarabijo, ko je aneksije sovjetska vlada nikdar ni priznala. Po vesteh iz Bukarešte je rumunska vlada odredila že znatno ojačenje čet na besarabski meji. K vsemu temu pride še skrb, kakšna bo bodoča orientacija rumunske zunanje politike. Z Bratianom je Francija zgubila glavno oporo svoje dosedanje politike v vzhodni Evropi. Računa s se tem, da je smrt Bratianu dala Mussoliniju v roke nočen adut.

v Bukarešt, 25. nov. Danes dopoldne so krsto s truplom pok. Bratianu odpeljali iz njegovega stanovanja v palačo Athenes. Spreveda se je udeležila rodbina, ne pa tudi ministri in člani regentskega sveta. Truplo so položili na oder v veliki dvorani. Krsta je pokrita z veliko tricolorom, vsi stranski prostori so napolnjeni z venci. Od ene ure dalje se pomikajo velike množice ljudstva mimo krste, katero čuvajo gardisti.

v Bukarešt, 25. nov. Z ozirom na včerajšnji sestanek Vintila Bratianu in generala Averescu je izjavil Averescu, da smatra, da je akt z dne 4. januarja 1926 svet in nedotakljiv. Ko ga je Vintila Bratianu opomnil na njegove izjave pred vojnim sodiščem v procesu Manolescu, ki zelo nasprotujejo sedanjim izjavi, je Averescu odgovoril, da je bila to sodna žonglerska gesta in da politično ni obvezna. V

Nezadovoljstvo v muslimanskem klubu.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Te dni je nastala v vrstah muslimanskega kluba neke vrste kriza. V sarajevskem časopisu je izšla izjava, katero je baje dal neki poslanec, ki je nezadovoljen s politiko g. Spahe. Ta izjava je vzbudila senzacijo. Pravi se, da jo je dal g. Salih-Baljić. Dne 24. t. m. je imel muslimanski klub sejo, o kateri se je izdal komunike, ki demantira to izjavo. Kljub temu se opaža, da v muslimanskem klubu vlada neko nezadovoljstvo. Nekateri tolmačijo to kot nezadovoljstvo z demokratskimi ministri, drugi pa so mnenja, da se to nezadovoljstvo nanaša na politiko muslimanske organizacije v pogledu njene nacionalne orientacije. Vsekakor so ti pojavi značilni, ker se ve, da so v klubu JMO večinoma Hrvati, katerih vodja je g. Salih-Baljić, ki je vedno deloval proti politiki posrbljevanja muslimanov v Bosni in Hercegovini.

Vprašanje razdelitve kmetijskega stanu.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Odbor za likvidacijo kmetijskih dolgov je imel tretjo sejo, na kateri so zastopniki iz posameznih pokrajin opisali razmere in zahtevali, da se nekaj ukrene glede obupnih razmer, katere vodijo k obubožanju kmetijskega stanu. Kmetijski minister je dejal, da se vlada že pol leta bavi s tem vprašanjem, in sicer z likvidacijo sedanjih dolgov in s skrbjo za bodočnost. Vlada je sestavila posebno komisijo, katere cilj je, da prouči to vprašanje in stavi skupščini primerne predloge.

Poslanec g. Pušenjak je opozoril na to, da je vprašanje velike važnosti in da je treba stvar dobro proučiti, da se vprašanje ugodno reši. V Avstriji so strokovnjaki reševali to vprašanje skozi več let. Do rešitve ni prišlo. Nato popisuje razmere v Sloveniji in poudarja, da se je slovenski kmet zadnja leta zadovoljil radi padca cen kmetijskih pridelkov in radi previsokih davkov in nesrečne carinske politike, radi elementarnih negod, toč in povodnji. Treba je vse storiti, da se ustavi pretirano zadolževanje. Kmetu je treba dati možnost, da proda svoje pridelke po primerni ceni. Za bodočnost je treba skrbeti, da se vse stori za napredek združništva, ki je težko prizadeto radi nezdruživih poveljnih razmer. Zakon o kmetijskih kreditih je treba spremeniti v smislu zahtev celokupnega združništva. Obenem izjavlja, da smatra za umestno, da se razpravlja o likvidaciji obstoječih dolgov želi, da strokovna komisija, katero je vlada imenovala, mirno izvrši svoje delo in predloži narodni skupščini dober predlog, ki se mora v interesu kmetijskega ljudstva sprejeti.

Kmetijski minister je izjavil, da bo o vseh predlogih poročal ministrskemu svetu in da bo posebno izrazil na tem, da se vse stori, da se v bodoče ublaži preveliko zadolževanje kmetov.

ponedeljek bo imel izvršni odbor liberalne stranke sejo, na kateri bo notranji minister Duca v smislu zadnje želje pok. Bratianu predlagal sedanjega ministrskega predsednika Vintila Bratianu za predsednika stranke.

v Bukarešt, 25. nov. Kraljica Marija in ostali člani kraljevske rodbine ter regentskega sveta so danes dopoldne prišli k mrtvaškemu odru, kjer je kraljica Marija izmolila tiho molitev. Iz inozemstva je doslej prišlo 40 vencev.

v Bukarešt, 25. nov. Ugotovilo se je, da se je prof. dr. Trajan Nasan, ki je izvršil drugo operacijo pri Bratianu, zelo inficiral, tako da je bila nevarnost za njegovo desno roko. Zdravnikom se je posrečilo, odstraniti vsako nevarnost.

r Bukarešt, 25. nov. Ministrski svet se je pod predsedstvom gosp. V. Bratianu sestel na sejo, na kateri je ugotovil program potrebnih svečanosti za pokojnega Bratianu. Predsednik vlade je obširno poročal o pogajanjih z voditelji opozicije za ustvaritev vsenarodnega kabineta. Pri odhodu s seje so ministri izrazili svoj optimizem časnikařjem. Predsednik vlade je izjavil časnikařjem, da bo lahko prišlo do sestave vsenarodnega kabineta na podlagi dosedanjih pogajanj z opozicijskimi voditelji, da pa bo vladal sam in nadaljeval delo svojega brata in bo odgovornost zadel tiste, ki bi preprečili narodno edinstvo in koncentracijo.

e Rim, 25. nov. »Corriere della Sera« piše o Bratianovi smrti in pravi: Poklonimo se tej osebi, ki ni bila nikoli prijazna nam in je res kompromitirala odnose med Italijo in Romunijo. Na njegovo mesto je prišel njegov brat. Vprašanje je, ali bo mogel ta konsolidirati državo. Ali ne bodo morda prevladali razkrajajoči elementi. Dobri odnosi med Italijo in Romunijo niso resno pokvarjeni, še manj raztrgani, ampak samo odloženi. G. Titulescu je imel namen s svojim potovanjem v Rim obnoviti prijateljske odnose z Italijo. Z majhno zamudo ni nič zamujenega, nič kompromitiranega radi morebitne zamenjave oseb. Glavno je, da rumunski odposlanec prinese v Rim pristrčnosti v živem smislu latinskega bratstva in poleg tega konkreten program za sporazum na poti miru proti neumerjenosti sosedov (Jugoslavije!) in proti praznemu vplivu oddaljenih.

Ureditve sodstva.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Sekcija zakonodajnega odbora je danes nadaljevala razpravo o zakonu o ureditvi sodišč. Razpravljala je o členih, v kolikor niso rezervirani. Sprejelo se je načelo, da se v prihodnje v kazenskih zadevah z ozirom na razna pravna področja ne sme nikjer soditi in peius, to je v škodo obtoženca. Črtal se je stavek v zakonskem načrtu, ki je omogočal, da so se kazenski procesi odvzeli enemu sodišču in prenesli na sodišče v drugo pokrajino. S tem se je načrt sprejel, razen pridržanih členov, kakor n. pr. glede stalnosti sodnikov, številu sodišč v Srbiji in Crnigori itd.

Radić propadel.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Skupščinski odbor za reorganizacijo samouprav v smislu Radićevega predloga se je danes sestel. Predsednik tega odbora je razložil ta zakonski predlog. Ker je bila večina poslancev mnenja, da je Radićev zakonski predlog popolnoma naiven in nerealen, je večina predlog v načelu odbila. G. Radić je bil radi tega jezen in je vzkliknil: »S tem ste odbili tudi koncentracijo.«

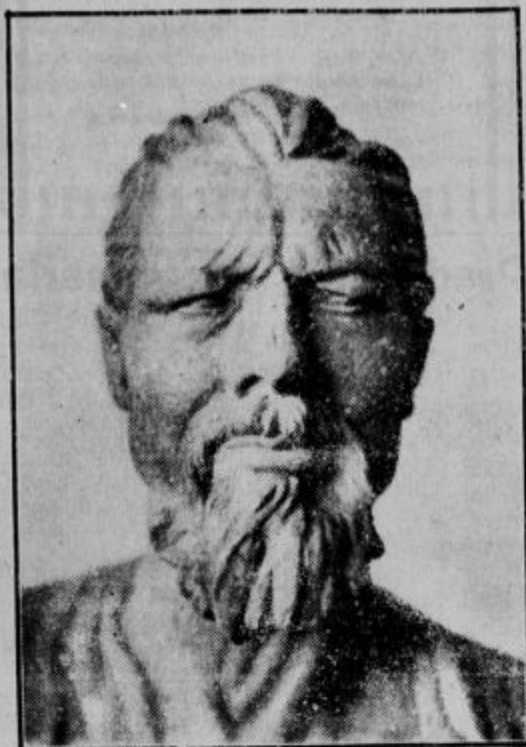
Vpokožitev in razrešitev bivših ministrov.

r Belgrad, 25. nov. (Izv.) Finančni minister je izdal ukaz o vpokojitvi in razrešitvi dolžnosti ministrov na razpoloženju. Od zedinjenja do sedaj smo imeli 160 ministrov. Od teh ministrov so upokojeni gg. Marko Trifunović, ki je bil predsednik vlade, notranji, pravosodni in minister za izenačenje zakonov od leta 1912. do 1925., dr. Živko Petričić, ki je bil kmetijski minister v Protičevem kabinetu leta 1919., dr. Drinković, poštni minister leta 1920. in minister brez portfelja 1924-25., dr. Surmin, minister za socialno politiko leta 1920. in trgovinski minister leta 1924-25., g. dr. Dušan Peleš, pravosodni minister leta 1920., za socialno politiko leta 1922-1923., g. dr. Janjić, minister za vere v letu 1922, 1923, 1924., divizijski general g. Dušan Trifunović, vojni minister leta 1924 in 1927., g. dr. Nikić, gozdarski minister v letu 1925-26., g. Benjamin Superina, poštni minister leta 1925-27. Upokojeni so bili tudi bivši drž. podtajniki. Dolžnosti ministrov na razpoloženju so razrešeni gg. Josip Gostinčar, minister za soc. politiko leta 1919., g. Ivan Roškarić, minister za kmetijstvo leta 1920 in g. dr. Paleček, minister za izenačenje zakonov leta 1919-20., g. Ivan Krnić, minister za agrarno reformo leta 1920., g. dr. Čiro Supilo, minister brez portfelja leta 1922-23 in dr. Niko Zupanić, minister brez portfelja leta 1922-23.

Naročajte »Slovenca«!

Naša tehnična fakulteta. - Arhitektura in rudarstvo.

Prepozno hotenje.

Danes se sistematični razvoj arhitekture pri nas kratkoma ne da več zatre. Druge štejejo fakultete arhitekture po mnogo sto slušateljev. Pri nas, hvala Bogu, jih ni niti toliko po deset. Smo mala družina, ampak res družina. Vsi, ki so, in vsi, ki so bili v njej, vedo za svojo dolžnost in zato ne dvomim, če Bog da, o sijajni bodočnosti arhitekture v Sloveniji.

Profesor Josip Plečnik.

Prof. Ivan Vurnik:

Arhitektni oddelek naše univerze.

Glavna naloga in prvi namen vseučiliških stolic je, da se na njih goje posamezne stroke v tako poglobljenem smislu, kakor bi bilo to potrebno za vseh ozirih čim popolnejši način življenja. Na teh stolicah, kjer delujejo potom večkratnih izborov postavljeni moške, naj bi se vršilo tisto duševno delo, čegar plodovi naj služijo narodu tako v duhovnem kakor telesnem oziru.

Drugi namen vseučiliških stolic pa je, da nudijo tistim ljudem, ki se zanimajo za dotično stroko, ki jo stolica goji, možnost, da se v dotični stroki morejo izobraziti do tiste meje, da morejo potem v njej samostojno delati.

Da to pojasnim na vzgledih iz vsakdanjega življenja, omenjam, da imajo na primer nekatera velika industrijska podjetja v svojih tovarnah strokovnjake, ki ne delajo prav nič drugega, kakor da znanstveno raziskujejo, kako bi glavno panogo njihove industrije ustvarili čim popolnejšo. Takih strokovnjakov pa potrebuje vsak narod, ki hoče živeti svobodno, lastno življenje. Potrebuje jih za vsako poedino panogo celokupne kulture. Pa zakaj? To vam pojasni že odgovor prodajalke v kaki vele mestni trgovini, ki pravi kupcu pri prodaji kakšnega izdelka: »To pri nas ne gre več, to je določeno že za export v kolonije.« — V tako odvisnost od tujine se kuje naš narod, če se postavlja na stališče enega naših gospodov ministrov iz prvih let našega zedinjenja, ko je oficijelno izjavil: »Mi smo agrarna država, mi imamo pravišče in žito, tehniških visokih šol (šle se je glasom časopisja za ljubljansko!) mi ne potrebujemo — vse industrijske izdelke bomo dobili lahko v zamenjavi.« — Res je: »v zamenjavi« — a po kaki ceni in v kaki kvaliteti? —

Predno povem, kako služi naš arhitektni oddelek v Ljubljani zgoraj navedenim namenom, moram pojasniti šele, kako je urejen. — Oddelek ima dva profesorja za arhitekturo: gospoda Plečnika in mene. V seminarju (šoli) gospoda Plečnika se vzgajajo njegovi učenci v arhitektnem risanju in kompoziciji. Vzporedno z njegovim seminarjem gre od šolskega leta 1925/26 moj seminar z mojimi učenci. Poleg teh dveh seminarjev se pa vrše 1. predavanja o nauku o zgradbah, pri katerih se tekom zaporednih dveh let obdela cela tvarina o organski sestavi posameznih vrst stavb. V tekočem semestru n. pr. o ureditvi gledaliških poslopij in o ureditvi bogoslužnih zgradb različnih veroizpovedanj; 2. predavanja o slogu, kjer se predeluje razvoj arhitekture iz tektonskih (rekel bi lahko: pred

vsem iz tehničnih vidikov). Umetnostno zgodovinska predavanja (t. j. o umetnosti iz kulturno zgodovinskega vidika) pa poslušajo slušatelji našega oddelka na filozofski fakulteti. Poleg tega pa imamo še enega učitelja za prostoročno risanje in akvareliranje (gospoda Sternena) in učitelja za modeliranje (gospoda Zajca). Pouk o prostoročnem risanju in akvareliranju ter modeliranju je splošno dostopen. Za obisk te skupine se je treba vpisati le za izrednega slušatelja arhit. oddelka. Vse ostale za dovršitev arhit. oddelka predpisane predmete pa poslušajo slušatelji našega oddelka na gradbenem oddelku, nekaj pa tudi pri tistih predavanjih, ki so vsem oddelkom skupna.

V celem je obremenjen arhitektni oddelek budgetarno z dvema profesorjema in dvema učiteljema. Rednega in izrednega kredita smo imeli v prešlih letih za vse skupaj letno po 10—12.000 Din. Za letošni pa so določili v Beogradu vsega skupaj samo 5000 Din! Iz tega denarja naj se pa kupujejo žarnice, nabavi naj se ena peč, plača tlak v modelirnici, plačajo modeli za pouk v risanju in modeliranju in še strokovne knjige in časopisi!

Da je ta osebna zasedba s profesorji na našem oddelku zelo skromna je razvidno iz dejstva, da imajo inozemske tehnike za arhitekturo po 7 do 8 rednih profesorjev in še celo vrsto honorarnih in privatnih docentov. Kljub temu si upam trdit, da slušatelji pri nas niso radi tega na slabšem, ker so osebni stiki med učiteljem in učencem pri nas običajno naravnost prijateljsko zaupni, kar igra pri vzgoji brez dvoma zelo veliko ulogo. Pretežna vrednost v velikem številu profesorjev na drugih visokih šolah je pred vsem v tem, da je na njih toliko več kulturnih delavcev, ki skrbijo vsak v svoji posebni stroki za kolikor mogoče večji napredek.

O delovanju gospoda Plečnika se je v našem časopisju že razpravljalo, zato mislim, da je odveč, da bi na tem mestu o tem podrobneje pisal.

Sedaj mi je odgovoriti še na vprašanje, kako korist ima po mojih mislih narod od profesorjev arhitektnega oddelka na naši univerzi.

Glavni problem, s katerim se pa še jaz pečam v svojem seminarju, je pa vprašanje, kako ustvariti polnovredno stanovanje v obliki enodružinske hišice z vrtom za tako ceno, da ga bo zmogel plačati tudi priprost delavec. Dejstvo je, da s stanovanji, ki obstoje iz dveh sob in pritliklin in ki stane eno po 130.000 Din, stanovanjska kriza še ni rešena. Ker preprost delavec, a tudi uradnik ne moreta plačevati mesečno po 1000 Din stanarine. Če je pa stanarina v takih stanovanjih nižja, je pa amortizacija izključena in s tem tudi naravna (ekonomična) produkcija takih stanovanj nemogoča. Jaz upam, da imam ta problem za ta položaj, kakor je danes, rešen. Tudi za organizacijo dela bo skoro že vse pripravljeno. Ako se mi to — kar upam — posreči, mislim, da si bom tudi jaz smel domisljati, da nisem zastoj na svojem mestu, da ima tudi od mene in mojega dela moj narod neposredno korist. — Da je pa za tako delo treba miru — in ne večnega beganja, to mislim, bo vsakdo razumel.

Prof. inž. Kopylov:

Rudarski oddelek tehnične fakultete.

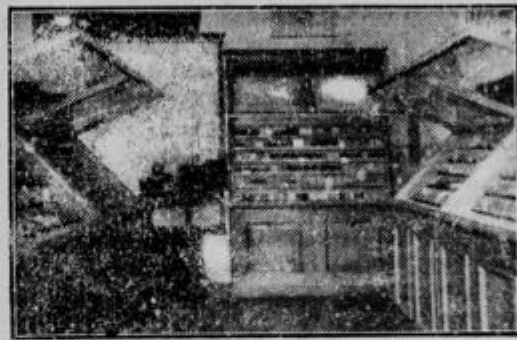
Kmetijstvo gozdarstvo in rudarstvo so v naši državi brez dvoma najvažnejši gospodarski faktorji, ki so temelj ekonomskemu blagostanju prebivalstva in vsestranskemu procvitu države same. Težka je odločitev, kateri od naštetih gospodarskih panog bi morali dati prvenstvo, kajti vse intenzivno pripomaga k povzdigi naše trgovine in industrije. Zavedamo se vsekakor velike blagodati matere prirode, ki nas je v toliki meri obdarovala s koristnimi minerali, posebno pa s črnim dijamantom — premogom — in izvrstno železno rudo. Smo v zaviden stanju, da si z rudarstvom pridobivamo sami te velevalne snovi, od katerih nam prva s pomočjo železnice in parobrodov olajša naše notranje kakor tudi mednarodno izmenjavo potrebne blaga, druga pa je zopet izhodišče najraznovrstnejši železarski industriji, ki nas polagoma osamosvaja od inozemstva in pripomaga aktivnosti naše trgovske bilance. Posebno pa je treba poudariti, da razvita rudarska industrija, pa naj si proizvaja premog, železo, svinec, baker, krom itd., kar vse posedujemo v velikih količinah in nam jih ni treba uvažati, že sama po sebi znatno olajša mednarodno pozicijo države in njeno kreditno sposobnost, neprecenljive važnosti pa je ta faktor v službu vojnih zapletitijev, kar smo v svetovni vojni dovolj izkusili.

Rudarska industrija je v naši državi v vseh pokrajinah de facto precej razvita in se njen blagotvorni vpliv opaža celo pri državnih rudnikih, ki prikazujejo skoro edini med vsemi pridobitvami državnim institucijam znatno 50 do 60 milijonsko aktivno, med tem ko privatna rudarska podjetja zopet s cenejšim premogom za državne dobave in drugimi državnimi dajatvami še v večji meri vajo prištednje, odnosno dohodke državne blagajne. Če končno še zabeležimo, da je dandanes v rudarstvu zaposlenih okrog 35.000 delavcev, med katere se mesečno porazdeli približno 40 milijonov dinarjev in se preživlja še okoli sto tisoč njihovih družinskih članov, smatramo, da je dovolj dokumentirana velika ekonomska, pa tudi strateška važnost rudarske industrije.

Kakor smo že omenili, je rudarstvo več ali

manj razvito vseh pokrajinah široke domovine, vsekakor pa imamo najproduktivnejše in najmodernejše rudnike v Sloveniji in sicer premogovnike trboveljske premogokopne družbe, ki z lahkoto krije 50% celotne produkcije v državi, in pa svinčene rudnike v Mežici z dnevno proizvodnjo 4 do 5 vagonov čistega svinca. Popolnoma je torej razumljivo, da so merodajni strokovnjaki takoj po prevratu uvideli nepobito potrebo po višjem znanstvenem rudarskem zavodu in kaj je bilo prirodnejše kakor to, da se le-ta kot rudarski oddelek priklapi kot sestavni del na novo ustanovljeni tehnični fakulteti ljubljanske univerze. Z dejstvom namreč, da je razpolagala tehnična fakulteta v Ljubljani z odličnimi svetovnoznanimi strokovnjaki, ki bi s prevzetjem predavanj o temeljnih disciplinah, ki so potrebne za študij specialnega rudarstva v širšem pomenu besede, takoj priskočili v pomoč tudi rudarskemu oddelku — je bil tudi državi prihranjen znaten izdelek za te učitelje, ki so žrtvovali tako svoje moči celokupni tehnični fakulteti. Cilj rudarskega oddelka pa je bil, da odganja rudarske inženere za prakso, ki naj bi v poznavanju specialno naših slojišč in rudnišč in z iniciativno znanstveno podlago prispevali k čim večji tehnično-ekonomski dovršenosti domačih rudnikov, akademskim znanstvenikom pa omogoči, da poleg opoznavanja slušateljev s posameznimi specialno rudarskimi disciplinami, v posebnih rudarskih laboratorijih le-te tudi uvajajo v samostojna znanstvena raziskovanja z raznimi opazovalnimi metodami, s katerimi se določujejo za smotreno predelavo v naši državi nahajajočih se rudarskih sirovini potrebna svojstva.

Rudarski oddelek je bil torej ustanovljen istočasno s tehnično fakulteto kot sestavni del take. Na žalost pa posebno rudarski institut v prvih letih obstanka v svoji interni opremi ni mogel razviti programatičnega razmaha in sicer v glavnem radi občutljivega pomanjkanja potrebnih prostorov in pa tudi neobhodno potrebnih kreditov. Toda dobra volja učnega osebja je bila večja,

V montanističnem oddelku.

kakor vse te ovire. In tako je leto za leto obiskovalo nad sto slušateljev iz vseh krajev naše države montanistični oddelek in ga tudi vsako leto zapustilo 22 diplomiranih rudarskih inženjerjev, ki so v praksi pokazali vsaj iste sposobnosti in razumevanje svojih nalog, kakor pa absolventi sličnih inozemskih ustanov, ki imajo že svoje tradicionalno ime, čeprav je bil odgoj prvih iz ravno omenjenih nedostatkov usmerjen bolj teoretično. Toda mnogobrojne znanstvene ekskurzije, med temi tudi v inozemska premogovna okrožja, posebno pa one v moderno urejene rudnike v Sloveniji, so izpolnjevale v znatni meri tudi praktično koncepcijo slušateljev montanistov.

Tudi notranja oprema montanističnega oddelka, odnosno rudarskega instituta kljub poudarjenim nedostatom ni zaostala, čeprav je bila znatno ovirana. Institut si je nabavil s skrajno skromnimi sredstvi, ki so bila na razpolago, vprav krasno in poučno metalurško in tehnološko zbirko, ki je razstavljena, ekskurzivši vsak kotiček, po oknih in hodnikih ter šteje dandanes nad 5000 komadov. Strokovna knjižnica je dobila posebno v zadnjih letih znaten prirastek in šteje nad 1500 knjig. Tudi strokovni časopisi in revije iz vseh kulturnih držav so naročene ter je njih število narastlo že na 24. Pozabiti ne smemo tudi na mnogobrojne nazorne risbe in rudarske projekte, katerih je nad 1200. Omenitve vredna je tudi nabavka modernege epidiaskopa, ki bo z nazornimi projekcijskimi slikami znatno olajšal predavanja. Kakšne preudarnosti in agilnosti je potreba pri zbiranju imenovanih učnih pripomočkov, ve samo dotični, ki mora manipulirati s celoletnim kreditom celotnih ubogih 47.000 Din!

Na žalost je za velikim trdom učnega osebja in naklonjenostjo privatne industrije stežene pridobitve raso mogle priti ravno radi občutljivega pomanjkanja prostorov do pravega izraza.

Popolnoma druge stvari je bodočnost pa je dobil rudarski institut z dodelitvijo bivšega neuporabljenega »Dežjega doma« nasproti postopu tehnične fakultete v Aškerčevi ulici. S tem kulturnim aktom ministra za socialno politiko gosp. dr. Gosarja je šele postal rudarski institut, ki obsega štiri stolice in institut za rudarsko merjenje, pravo ognjišče domačega montanističnega naraščanja, kjer bodo koncentrirani in razvrščeni sistematično vsi znanstveni pripomočki, ki bodo omogočili popolno izvedbo zasnovanega učnega programa in znanstvenega raziskovanja.

Rudarski institut in institut za rudarsko merjenje sta omenjena zgradba prevzela v svojo posest z letošnjim zimskim semestrom ter jo s pomočjo velikodušnih podpor od strani oblasti odbora kakor tudi rudarske industrije, katerim gre po-

Laboratorij za meritve strojev. (Elektrotehnični oddelek.)

novna zahvala, urejuna v dostojen znanstveni hram.

V tej zgradbi je adaptirana prostorna, zračna in svetla risalnica, ki bo služila tudi za predavalnico in epidiaskopiranje. Razen te obstoji še druga manjša predavalnica, ki istotako v vsem odgovarja zahtevam higijene, služila pa bo obenem izven predavalnih ur kot učilnica in čitalnica za slušatelje. Nadalje je v zgradbi poseben za to ugoden prostor namenjen za rudarsko knjižnico, ki bo skupna vsem rudarskim stolicam ter se bodo iz nje knjige posojevale tudi slušateljem. Knjižnična dvoranca se bo lahko uporabljala tudi kot zbornica montanističnega oddelka.

Razen naštetih prostorov pa so primerno opremljeni tudi sobe učiteljev, ki ne bodo služile samo za njihov znanstveni študij, ampak tudi kot deponiji občutljivih aparatov in vežbališča s temi aparati. Dobrodošli pa so tudi manjši prizemeljski laboratorijski prostori, ki bodo služili v fotografske svrhe in pa za nameravano razmnoževanje nazornih slik ozir. fotografij, s čemer bo vsakomur slušatelju omogočena nabava teh učnih pripomočkov za minimalno odškodnino. Neprecenljive vrednosti pa sta dva podpritična laboratorijska prostora večjih dimenzij, ki bosta v doglednem času opremljena s težjimi aparati in stroji iz rudarskega strojeslovja, rudarstva in separiranja ter briketiranja rud in premoga. V teh prostorih bo, seveda šele po nabavi posameznih preizkuševalnih strojev, mogoče pristopiti tudi k eni najvažnejših nalog rudarskega instituta in sicer uvajanja slušateljev k samostojnemu znanstvenemu delu, poslužujoč se teh strojev za znanstveno raziskovanje raznih pojavov in svojstev domačih rud. proizvodov. Ti laboratoriji bodo dobili velik pomen tudi za širšo javnost, ker bo mogoče v njih meritorno in avtoritativno preiskovati večji del naših domačih rudarskih proizvodov. Seveda je korak do realizacije tega projekta še precej velik in se bo stopnjevalno izgrajeval, toda glavni pogoji so že tu, in to so potrebni prostori, moralna pomoč celokupne tehnične fakultete in pa požrtvovalnost naše domače industrije.

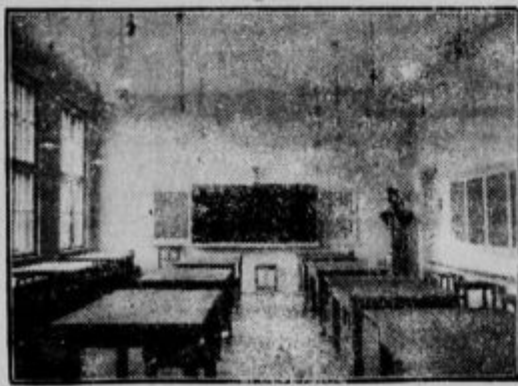
Institut za rudarska merjenja in geodezijo, ki ima tudi svoje prostore v rudarskem paviljonu, ima v prvi vrsti nalogo, da vzgaja slušatelje rudarskega oddelka, ki bodo mogli pozneje kot inženjerji pravilno postaviti v rudnikih rudarska merjenja, kar je neizogibno potrebno in v interesu rudarstva države in posameznih rudarskih podjetij.

V drugi vrsti institut služi za proučevanje različnih geofizičnih metod — iskanja slojišč, kar je velike važnosti, posebno za Jugoslavijo, ki je bogata na različnih rudah, ki niso še zadostno preiskane in kojih preiskavanje z običnimi metodami zahteva precej časa in stane jako drago. Med tem ko geofizične metode že davno z uspehom služijo v drugih državah za odkritje dragocenih izkopin, se jih v Jugoslaviji ne moremo posluževati ter se moramo obračati na tuje tozadevne organizacije.

Razen tega služi institut drugim oddelkom tehnične fakultete kakor geodetskemu gradbenemu, elektrotehničnemu in strojnemu, na katerih se predavata nižja in višja geodezija.

Knjižnica elektrotehničnega instituta.

Risalnica arhitektnega oddelka.

Dnevne novice

Slovenski vseučiliški profesorji za ohranitev neokrnjene univerze.

Vseh ljubljanskega univerzitetnega sveta dne 25. novembra se je sklenila sledeča resolucija:

V dobi nujne potrebe vsestranske konsolidacije naše države se javljajo poskusi, da se ukine na ljubljanski univerzi kaka fakulteta ali kak njen oddelček.

Ti poskusi vznemirjajo ne le dijake in profesorje, ki jim je mir, sigurnost in stalnost za znanstveno delovanje neobhodna potreba, temveč razburjajo globoko vse plasti našega naroda.

Letos grozi s posebnim zakonom določenemu obsegu ljubljanske univerze okrnitev kratkoma na pooblastilo ministrskemu svetu, ki je predvideno v finančnem zakonu.

Z zedinjenjem s Srbi in Hrvati v narodno državo se je izpolnila več kot stoletna želja Slovencev po lastni univerzi. Razlogi, ki so bili odločilni za ustanovitev ljubljanske univerze v letu 1919., niso do danes ničesar zgubili na veljavi. Kar hočemo in bomo vedno hoteli, je popolna univerza v Ljubljani, je vseučilišče, s katerim je dana možnost vsestranske znanstvene izobrazbe, medsebojnega oplojevanja raznih ved in s tem sinteza duhovnega stremljenja. Uprav radi te univerzalnosti so postale univerze povsod žarišča, katerih usoda sega do jedra narodne duše. To celja posebno za ljubljansko univerzo, ki je Slovincem veličasten simbol osvoboditve ter priznanja njihove enakopravnosti in narodno-kulturne individualnosti, zato pa tudi mogočno poročilo iskrene vzajemnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

S katerokoli okrnitvijo ljubljanske univerze bi se slov. narod žalil. Ostalemu svetu bi bila taka kulturna amputacija nerazumljiva, dobrodošla pa onim, ki ne gledajo prijazno na okrepitev jugoslovanske kulture in na učvrstitev naše države. Kajti naša univerza, posteljena v najzapadnejši del države, na križišče slovanske, germanske in romanske civilizacije, je sosedom živ opomin neuničljivosti slovenstva. Zato bi okrnitev ljubljanske univerze napravila porazen vtis na naše brate izven države.

Univerzitetni svet kot predstavitelj ljubljanske univerze smatra iz vseh teh razlogov za svojo patriotično dolžnost, da pokliče vse pristojne činitele, naj ne odvrtačajo samo vsakega poskusa okrnitve e univerze, ampak skrbijo za popolen njen razmah. To je interes cele države.

Manifestacije za slovensko univerzo.

Jutri, v nedeljo, 27. t. m. se bodo vršila manifestacijska zborovanja širom cele Slovenije v prid neokrnjeni ljubljanski univerzi. V interesu slehernega Slovence je, da ostane naše najvišje kulturno žarišče neokrnjeno, se razvija in nudi naši državi pošteno in sposobno inteligenco. Naj ne bo kraja, ki bi se tej manifestaciji izognil. Vsa društva in korporacije, katere smo obvestili in ostale ponovno pozivamo, da se nemudoma oprimejo dela in prirede zborovanja, čijih protest bo tudi na pristojnih mestih zalegal. Priprave za zborovanja naj se vrše solidarno, pritegnejo naj se vsi v poštev prihajajoči činiteleži, da bo efekt pokreta tem uspešnejši. Prizadete opozarjamo, da zborovanja prijavijo o pravem času političnim oblastem, preskrbe informatorja govorniku in določijo čas zborovanja tako, da lahko govornik, ki se odpelje iz Ljubljane s prvim jutranjim vlakom, pravočasno dospe. Povsod drugod pa naj prirede protestne shode krajevne organizacije same, sprejete resolucije pa dopošljejo Svetu slušateljev ljubljanske univerze.

Svet slušateljev ljubljanske univerze bo poslal v spodaj navedene kraje sledeče svoje zastopnike: Maribor: Planinšek, Stare Miloš; Celje: Petre, Kureti; Ptuj: Jurančič; Ljutomer: Kreft; Murska Sobota: Törnar; Slovenjgradec: Mrzelj; Trbovlje: Kočbek, Jelenc; Laško: Suklje; Konjice: Pivka; Ormož: Jurčec; Jesenice: Krošl Tone; Kranj: Kštel, Smajd; Škofja Loka: Pinjar; Radovljica: Klasinc; Trzin: Koren; Domžale: Oven; Kamnik: Likovič; Litija: Grabrijan Miloš; Novomesto: Iskra, Schenk; Metlika: Zdošek; Kočevje: Boje; Črnomelj: Lučovnik; Ribnica: Pretnar; Vrhnika: Hrovat.

Prosimo vsa društva, ki so prejela pismen poziv za zborovanje, da oskrbe za manifestacijo fotografista, slike rabi S. S. L. U. za Belgrad, kamor jih bo odposlal z vsemi protesti. V slučaju, da bi se iz kakršnihkoli vzrokov zborovanje ne moglo vršiti, prosijo p. n. naslovljenca, da brzojavno odpovedo manifestaciji Svetu slušateljev ljubljanske univerze.

Svet slušateljev ljubljanske univerze.

KOLENDAR.

Sobota, 26. novembra. Konrad, Silvester, Peter. Solnce vzhaja ob 7.11. zj.

Dunajska vremenska napoved za 26. nov.: Večinoma oblačno, morda padavine, temperatura še malo izpremenjena. Zmerni vetrovi.

VOLIVNO GIBANJE V LJUTOMERSKEM OKRAJU.

Za obč. volitve, ki se vrše v Ljutomerskem okraju 4. decembra t. l., so vložile po večini že vse občine kandidatne liste. V 16 občinah je vložena samo lista SLS, kar jasno kaže zavednost naših ljudi v dotičnih občinah. Po drugo je vložil več kandidatnih list, vendar pa ima naša stranka povsod kar najlepše izglede za častno zmago.

★ **Cerkveno odlikovanje.** V tržaški škofiji so imenovani za tajne komornike Nj. Svetosti naslednji gospodje: dr. Jakob Ukmar, Franc Sila, župnik pri sv. Ivanu v Trstu, Stjepan Kropček, župnik v Starem Pazinu in Josip Jurizza, župnik v Rojani.

Za častnega kanonika je imenovan don Germek, bivši župni upravitelj pri Sv. Vincencu v Trstu.

★ **Duhovniška vest iz Istre.** Za župnika v Pičnu je imenovan Pietro Rensi, dosedaj župni upravitelj v Sovinjaku pri Buzetu. Župnija Pičnu je čisto hrvaška. Za izpraznjeno mesto se je potegoval samo g. Rensi. Od hrvaških duhovnikov si ni upal nikdo konkurirati, ker so fašisti preganili vse desedanje slovenske župnike v Pičnu in je bivanje slovenskega duhovnika v tej veliki hrvaški župnji onemogočeno. Zadnji slovanski župnik v Pičnu je bil g. Ciril Podražaj, sedaj v Bazovici, ki se je kmaj rešil pred fašisti z begom.

★ **Namesto tobaka — »Slovenec«!** Tako nam piše somišljenik iz Ljutomerskega okraja in se naroča na naš list. Prijatelj, posnemaj ga!

★ **Zaupnike SLS na deželi,** ki so prejeli Kalendar naše Kmetke zveze v razprodajo, lepo prosimo, da za Kalendar živahno poagitrirajo in ga hitro razpečejo. Cena Kalendarja je tako nizka, da ga lahko vsak kmetijski gospodar nabavi.

★ **Sestanek duhovnikov-abstinentov.** V nedeljo, dne 27. novembra se bo vršil ob 15. uri v mariborskem bogoslovju sestanek duhovnikov-abstinentov za mesto Maribor in bližnje okolice. Vabljeni vsi prijatelji treznosti misli. Na sporedu celjski kongres in »Sv. vojska«. — Lavant. duh. protialkoholna zveza.

★ **Za župana v Puconcih,** okraj M. Sobota, je bil izvoljen ugledni posestnik in gostilničar Stefan Kuhar, brat dr. Aleksandra Kuharja, upravitelja javne bolnice v Ptuj.

★ **Poroka.** V Ptuj se je poročil g. dr. Adolf Ramšak, vodja bolnice v Mežici, z gospodično Irmo Stuhce, hčerko ptujskega zdravnika.

★ **Smrtna nesreča.** Tesarski mojster Franc Polanec iz Črmlenškega se ga je v gostilni Marinič pri Mariboru tako nasrkal, da je obležal na stopnicah. Zjutraj ga je zalotil na prostem tečnega občutnega mraz in tako so ga našli takorekoč zmruženega in je kazal le še malo življenja. Prepeljali so ga na dom, kjer je pa drugo jutro za tem izdihnil. Pri sodni obdukciji o dognali, da si je prebil pri padcu po stopnicah lobanjo in je nastopilo poleg premraženja še krvavljenje na možganih. S smrtno Polanec je izgubil Sv. Boltenk in cel okoliš enega najbolj večjih tesarskih mojstrov, ki je postal žalobog žrtve alkohola.

★ **Vino letošnjega pridelka.** — Iz Cerkelj pri Krškem nam poročajo: Novo vino je prodano. Veliko ga res ni bilo, toda bilo je dobro. Cene so tudi odgovarjale. Resnica je torej: Če je vinogradnik pripravljen prodati vino za manj kot 20 kron, se mu obdelovanje vinograda absolutno ne izplača. Pri nas je tako, dočim je verjetno, da n. pr. v Banatu shajajo, čeprav prdajo vinski pridelke po 3 dinarje liter.

★ **Obdarite mladino za Miklavža z lepo knjigo.** — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala v ta namen knjigo: Domače in tuje živali. I. del: Sesaveci. Din 30.— Zbirka obsega 29 tabel s 156 slikami v barvah in to živali-štirinožce — sesavece — mrzlega severa kakor gorkega juga. S to zbirko ne boste razveselili samo naših najmlajših, ki so jim podoba iz živalstva najljubše, ustregli boste tudi učencem osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki jim je tak živalski atlas pri pouku iz živalstva prepotraben.

★ **Zgodovinski dnevi.** 26. novembra: 1800. se je rodil Anton Martin Slomšek. — 1282. je vsled povodnji in orkana nastalo Zaidersko jezero na Holandskem. — 1810. se je rodil angleški inženir in konstruktor topov Armstrong. — 1855. je umrl v Carigradu poljski pisatelj Mickiewicz. — 1912. so Srbi zasedli Drač.

★ **Smrtna kosa.** Iz Šmartna pri Slovenjgradu poročajo: Po daljšem presledku se je oglašila v naši župniji smrt. Umrli je mati znanega narodnega in za vse dobro vnetega župana Iv. Hribenika v Leynu. Vzgojila je 12 otrok, ki so vsi močni stebri krščanske in narodne zavesti v našem okraju. — Ostavil je to dolino »stari Papež«, ki je uča-

kal izredno starost 84 let. Bil je vzgled krščanskega moža. — Preselila se je v večnost Frančiška Globočnik, stara 79 let.

Kemični institut. V večeršnjem članku gosp. prof. Samca o tem institutu je po pomoti izostalo, da je Kranjska hranilnica dala institutu prostore v podzemlju na razpolago za letno najemnino 2 in pol Din S to smešno nizko najemnino je ravno Kranjska hranilnica v največji meri pripomogla institutu do dobrega razvoja, kar se mora vsakakor z največjim priznanjem zabeležiti.

★ **Požar.** Pri posestniku Ignaciju Čehu v Ločiču-župnija Sv. Boltenk v Slov. Goricah, je izbruhnil požar, ki je vpepil do tal gospodarsko poslopje, izvzemši hleve. Gasilec se je posrečilo rešiti hišo, a je bilo gasilno delo zelo oteženo, kar sta hiša in gospodarsko poslopje pod istim krovom. Požar je napravil Čehu nepregledno škodo, ker mu je uničil vse v gospodarskem posloju shranjene poljske pridelke. Podan je sum, da je zanetila ogenj zločinska roka.

★ **Izredni lovski plen.** V mariborski okolici so divje svinje posebnost med divjačino in malokateri lovec je bil že tako srečen, da bi mu bila prišla divja svinja pred puškino cev. V ogromnem lovišču veleposestnika g. Perka nad Kamnico pri Mariboru so sledili lovci že nekaj let sem divje svinje. Letošnje poletje je delala ta požrešna zverjad zelo veliko škodo kmetom pri Sv. Kržu. Ljudje so bili skrajno nevoljni, ker so jim izorale divje svinje cele njive krompirja, pošesala koruzno klasje in uničevale poljske pridelke. Vsi napor lovcov, da bi izsledili te divje požrešneže, so bili dolgo časa zaman. Šele zadnjo sredo ob 5. uri zvečer je bil Perkov sin Ivan tako srečen, da je ustrelil 149 kg težkega divjega prašiča, katerega je zalezaval že tako dolgo. Omenjenega dne je pazil na zver lovec Perko na takozvanem Sobru pri Sv. Kržu nad Mariborom in sicer pri prazni hiši blizu smrekovega gozda. Ravno ob petih zvečer je hotel velikanski prašič smukniti iz starega smrekovega gozda v mladega. Pri tej priliki ga je zapazilo lovčovo oko in je ustrelil prvič po zverjadi na razdaljo 70 korakov in je prežretil s kroglo obe prvi nogi. Obstreljena žival se je postavila vsa razjarjena na obe zadnji nogi in se pogmala proti lovcu, ki jo je pogodil drugič s kroglo v prsa. Na to je pograbil drugo puško in izstrelil iz obeh cevi v prašiča šibre in še le po četrtem strelu je zver poginila. Ustreljeni prašič je star 2—3 leta in bo v soboto ter nedeljo razstavljen Mariborčanom v prostorih hotela Halbwild v Jurčičevi ulici. Mlaži Perko sledi pri Sv. Kržu še eno svinjo in to bo najbrž samica.

★ **Velika tolpa volkov** se je pojavila v neposredni bližini Mostarja. Udri so v hleve in poklali 32 komadov goveje živine. Te dni bodo priredili velik lov na volkove.

★ **Prijet ropar.** V bližini Petrinja so orožniki prijeli znanega roparja Jurija Jurčiča, ki je pobegnil iz lepoglavške kaznilnice, kjer bi moral odsedeti 12 let težke ječe radi številnih ropov, ki jih je izvršil v Slavoniji in Liki.

★ **Zasledovanje pobeglih roparjev.** Na smrt obsojene roparske morilce, ki so pobegnili iz ječe v Bihaču, zasleduje velik oddelek orožništva pod poveljstvom majorja Tomiča. Včeraj se je v Bihaču raznesla vest, da je ujet ropar Mile Tomljenovič. Vendar ta vest še ni potrjena. Ropar Buljbašič, ki se je sam prijavil sodišču, se nahaja v ječi v železnih okovih.

★ **Pogrešajo že 14 dni 21 letno Marijo Skubic,** doma iz Zavrtnika v Šmartnem pri Litiji, ki je služila v Ljubljani v Rožni dolini. Oblečena je bila v volneno krilo, svileni jopici, rjav plašč in je imela na glavi belo kapico. Ko je 12. t. m. odhajala od gospodinje, je rekla, da gre domov k starišem kot že prej večkrat. V noč od 12. na 13. je prenočevala pri svoji sestri, ki prebiva v Hradeckega vasi. Zjutraj ob 6. je odšla od tam in od tedaj ni nikakega sledu. Kdor bi kaj vedel o pogrešani, naj sporoči županstvu v Šmartnem pri Litiji.

★ **Ne vračajte naših dopisov,** ki smo jih primorani Vam pošiljati radi neizmerne bede. Zavedamo se Vaših težkoč v borbi za življenjski obstanek, a vendar je še v Vaši moči, da pomagate nam najbednejšim. Vsak najmanjši dar — v blagu ali denarju — bomo hvaležno sprejeli. Spominjajte se nas zlasti pred Božičem, da pripravite vsaj malo veselja slepih. — Milodare sprejema podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova 12.

★ **Zahvala.** — Družina Klinčeva iz Dobrepolj se tem potom najpriščneje zahvaljuje vsem za izraženo sožalje in spremstvo na zadnji poti nezgornice Anice.

★ **Ubog vojni invalid 90 odstot,** prosi usmiljena srca za kako podporo, bodisi v denarju, bodisi v obleki. Preživljati mora z veliko težavo 7 člansko družino. Darove sprejema uprava »Slovenec«.

★ **Osebe, ki so kravno, kožno ali živčno bolne,** dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef«-vode. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Eno za vse!** Kar je vsakomur tako dobro koristilo, bo pomagalo tudi Vam! Ako ste nahodni, kupite v najbližji lekarni ali drogeriji »Forman« za 10 Din. Ta takoj osvobodil nosnice, otekline, vnetja, glavobol in izločevanje sluznice takoj izgine. »Forman« nosite torej seboj v žepu ali ročni torbici. »Forman« je popolno zanesljivo.

★ **Stenicol** najboljšo sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kane. Zidovska ulica.

★ **Obleke kemično čisti,** barva in plisira tovarna Jos. Reich. Ljubljana.

OBLAČILA TVRDE J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

Neverjetna pomoč pri britju.

Namazite si obraz z Nivea cremo, uporabljajte milo še le po preteku dveh minut, nakar pričnite z britjem in prepričali se bode, da dosežete s souporabo Nivea-creme mnogo boljši uspeh kot sicer, kajti občutljiva in razpokana koža Vas ne bo več nadlegovala.

Nivea-crema

Predavanje dr. Vidmarja.

Kakor smo že javili, ima univ. prof. Milan Vidmar danes, v soboto ob 18. (3.) uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« javno predavanje o predmetu: »Tehnična fakulteta ljubljanske Univerze.« Za to prireditel, ki jo je pripravila inženerska zbornica, se naša javnost izredno zanima. Gospod Vidmar je že pri drugi priliki tako odločno nastopil proti okrnitvi slovenske univerze, da je povzročil občo pozornost. Pred predavanjem bo govoril predsednik inženerske zbornice ing. M. Suklje. Na to prireditel, ki naj postane važna manifestacija, je Zbornica povabila slovensko javnost z namenom, da jo točneje informira o pomenu tehnične fakultete za znanost in gospodarstvo.

MIKLAVŽEVA DARILA

v bogati izbiri samoveznic, nogavic, gamaš, ovratnikov, perila, naramnic, rokavic in raznih modn. potrebščin dobavlja trvdka PRACO SCHWAR — Ljubljana

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevau v Šiški.

***

○ Seja ljubljanskega občinskega odbora, ki je bil izvoljen 2. oktobra, se bo vršila v torek, dne 29. novembra ob 5. uri popoldne v mestni dvorani. Na dnevi — v redu je volitev župan in podžupana.

○ Slušatelj ljubljanske univerze sklicuje za danes dne 26. nov. 1927 ob treh popoldne v svetovo sobo na univerzi sestanek vseh predavateljev, ki so določeni za nedeljsko zborovanje.

○ Slomska premalo častimo, še ne vemo, kaj imamo v njem. Oddolžimo se njegovemu velikemu delu z obiskom svečane spremembe v nedeljo pop. ob petih v Unionu.

○ Na slavnostnem koncertu dne 1. decembra v »Unionu« bodo letos sodelovali: operni orkester Nar. gledališča v Ljubljani; Saneinov komorni trio iz Zagreba (gg. Sancin-Marsičeva-Matz); sopranistka gdna Vera Majdičeva; glasbeno društvo »Ljubljana«; pev. društvo »Ljubljanski Zvon« in prof. kons. g. Janko Ravnik. Orkester bo dirigiral kapelnik g. A. Balatka, »Ljubljano« vodi g. dr. A. Dolinar, »Ljubljanski Zvon« pa pevovodja g. Zorko Prelovec. Na programu so sledeče skladbe: Novakova Slovaška suita v petih stavkih, skladba za veliki orkester; Beethovnov Trio op. 11 št 4 v B-duru, zbor dr. Dolinarja »Mavrica« in dr. Kimov-

Nov roman

V sredo, 30. t. m. začne v »Slovencu« izhajati nov velik roman

Kleopatra, egiptovska kraljica.

ki ga je spisal znani angleški pisatelj

Rider Haggard.

V tej povesti se opisuje življenje lepe, a skrajno krute in razuzdane kraljice, morilke svojih bratov, sestra, mož, ki jo hoče odstraniti in tako egiptovsko deželo osvoboditi duhoven Harmakis.

Toda Harmakis podleže čarom Kleopatre, dokler ne spozna njene zločinske nezvestobe, nakar povzroči njen padec. Roman nas uvaža v

skrivnosti starega Egipta.

je skrajno napet, slikovit, bogat po vsebini in očara čitatelja ter ga veže nase do konca in bo

ilustriran.

Naroči se na »Slovenca«

če še nisi, kajti »Kleopatra« ti bo v zimskih dneh največje razvedrilo in užitek!

Jutri ob osmih zvečer v »Ljudskem domu«

„Graničari“

hrvatska narodna igra s petjem, godbo in kolom. Predprodaja vstopnic: Stari trg 2, I. nadstropje.

ca »Naročilo«, solospeva s spremljevanjem klavirja »Večer soparen bo« (Škerjanc) in »Ribč« po vodi plavajo« (Adamič) ter novi kompoziciji »Preizkušena zvestoba« (Adamič) in »Lenka« (Pavlič). Solospeva bo izvajala sopranistka gdna Vera Majdičeva, »Preizkušena zvestoba« in »Lenka« pa bo pel »Ljubljanski zvone« pod pečovodjem g. Prelovcem. Opozarjamo, da se dobe vstopnice za koncert že sedaj v Matični knjigarni, na dan 1. dec. zvečer pa pri koncertni blagajni.

Umrila je v bolnišnici gospa Ivana Nežmah, soproga upokojenca dr. Železnice. Pokojnica zapušča moža in 16 otrok. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 2.

Sestanev brisve zadrage. Z ozirom na novice v »Slovenec« in pa radi doživljene neuspehe v vodstvu ter napačno započete akcije za strokovno šolo se je čutila brisvska zadruga primorano, da je sklicala članski sestanev z dnevnim redom: Strojarska šola in nedeljski počitek. Po uvodnih besedah načelnikovega namestnika je tajnik pojasnjeval pomen strokovne šole in napadal gotove možnosti. V imenu kompaktne opozicije je g. Dorčec zavrnil vse napade tajnika. Dokazal je, da je zadruga nepravilno postopala, ko je otvorila šolo samo za vajence; kajti sklep občnega zbora se glasi: »Otvori naj se šola za mojstre in vajence«. Stal je glede šole dva predloga, katera pa odbor ni znal dati na glasovanje. Nastopil je še enkrat tajnik in izjavil: »Vi le zahtevajte izredni občni zbor, mi homo pa šli, kadar bomo hoteli; poprej pa bomo nesli knjige na magistrat«. Odboru se je tudi očitalo, da je kar sam imenoval preizkuševalno komisijo, čeprav pravila jasno določajo, da mora to komisijo voliti občni zbor. Nato se je razvila burna debata o nedeljskem počitku. G. Dorčec je pojasnjeval socialni pomen nedeljskega počitka. Predložila se je resolucija na ministrar za socialno politiko, v kateri se naproša, da končno uredi zadevo nedeljskega počitka. Resolucija je bila sprejeta. Končno se je še prebrala zahteva po izrednem občnem zboru, podpisana od 43 članov. Pričakujemo, da bo odbor ugodil zahtevi članov in v najkrajšem času sklical izredni občni zbor.

Elida milo, Keledont, Odekolon, zobne krtačke in razne vrste parfuma dobite za Miklavža najceneje pri Franc Pavlinu, Ljubljana, Gradišče. **Uk izbiro volnenih jopic, nafincejših b perila, kravat itd. priporoča trdka I. g. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.**

Krasne dunajske bluze — Kristofl-Bučar.

Oblastna taksa na gledališke vstopnice.

Te dni začne pobirati ljubljanski oblastni odbor takso na gledališke vstopnice v operi in drami v smislu sklepa ljubljanske občestne skupščine.

Po finančnem zakonu je prešlo ljubljansko operno gledališče v last ljubljanske oblasti. Dramsko gledališče pa je last Kranjske hranilnice in preide enako z njo v last ljubljanske oblasti.

Kot hišni gospodar je ljubljanski oblastni odbor dolžan skrbeti za gledališče, da ga ohrani v uporabnem stanu. Ta skrb pa je tem težja, ker je bilo gledališče v zelo slabem stanju, ko ga je meseca aprila t. l. prevzela oblast. Streha je bila na več mestih raztrgana, tako da je propuščala in je prihajala mokrota celo v notranjost, o čemur pričajo razni sledovi. Fasada je na raznih mestih poškodovana in nujno potrebna obnove. Notranji prostori kriče po preslikanju, okna in vrata po pre-

pleskanju, da se obvaruje stavba še večje škode. Naravnost nevarnost za igralstvo pa tvori zastarela in pomanjkljiva električna naprava, radi česar je policijska oblast že zagrozila, da zapre operno gledališče, ako se ne napravi nova razsvetljava.

Zato oblastnemu odboru ni preostalo drugega, kot izvršiti najnujnejša popravila v operi in drami, da s tem reši gledališče daljnega razpadanja in ohrani možnost, da se nemoteno vrše predstave. Že v tekočem letu je izvršil prekritje opere, napravo pri umivalnikih za igralce, popravilo tlaka v drami in naročil pri tvrdki Siemens napravo nove električne razsvetljave v operi. Vsa ta dela pa bodo stala okoli 700.000 Din.

Za kritje tega zneska je prispeval ljubljanski magistrat 300.000 Din, tako da ostane še vsota okoli 400.000 Din, za katero je potrebno najti kritja.

Najlepša bi bila rešitev tega vprašanja, ako bi uprava gledališča plačevala tako visoko najemnino, da bi zadostovala za redno vzdrževanje gledališča. Toda uprava ni mogla doslej ničesar prispevati za najemnino. Stala je sama pred krizo, da ni mogla vzdrževati niti rednega osebja, kar je dovolj znano iz dnevnih listov, in se mora boriti za obstanek. Ako bi od nje zahtevali tako visoko najemnino, bi gotovo nastopila akutna kriza.

Oblast pa tudi nima nikakih lastnih sredstev za kritje tako visokih stroškov. Tudi ne gre, da bi uvedla kak splošni oblatni davek za gledališče. Kaj bi rekli naši siromašni po neugodah tolikrat in tako občutno prizadeti sloji, ako bi morali plačevati davek za ljubljansko gledališče, dočim so ostale do danes nerešene tolike in tako nuje prošnje za podpore po vremenskih neugodah tako težko prizadetih prebivalcev, ker ni denarnih sredstev.

Načelo splošne pravičnosti je tedaj zahtevalo, da prispevajo k vzdrževanju gledališča tisti prebivalci v oblasti, ki imajo od nje neposredno korist t. j. postniki. Vendar se je skupščina ozirala tudi pri tem na revnejše sloje in je stojišča vsake takse oprostila, enako ljudske in dijaške predstave. V ostalem pa odmerila višino takse po udobnosti, ki jo imajo posetniki, na raznih mestih v gledališču, kolikor je bilo to pač radi kontrole možno.

Dohodek iz te takse bo služil edino za kritje dolgov, ki jih je moral oblastni odbor najeti za kritje stroškov najnujnejših popravil. Zato bo pobiranje takse odpadlo, ko bodo kriti vsi stroški popravil ali ako pride uprava gledališča v ugodnejši finančni položaj, da bo mogla plačevati primerno najemnino za uporabo gledališča.

Maribor

Mariborski akademiki, člani raznih akademskih društev, so sklenili na snočnem sestanku, da skličejo za nedeljo 27. t. m. ob pol 10. dopoldne protestni shod zoper ukinitve univerze v Narodni dom, velika dvorana. Podrobnosti bodo objavljene na plakatih in letakih.

Največja koncertna in obenem zabavna prireditve v letošnji sezoni bo brezdvomno novinarski koncert, ki se vrši na narodni praznik dne 1. decembra t. l. v Götzovi dvorani. Na koncertu nastopijo vsa mariborska pevska društva in kot solista znani klavirski virtuoz g. kapelnik Frisch ter ljubljenski baritonist mariborske opere g. Neralič. Po končanem koncertnem sporedu se vrši v dvorani prosta pabava. Za koncert vlada v vseh mariborskih krogih veliko zanimanje, zato priporočamo, da si preskrbite vstopnice v predprodaji.

Odlikovanje. V nedeljo ob pol enajsti uri predpoludne bo izročil g. veliki župan dr. Fran Schaubach gimnazijskemu ravnatelju dr. Tomišku red sv. Save III. razreda. Dekoracija se bo vršila v slavnostni gimnazijski dvorani. Na slavnost so vabljene tovariši, prijatelji in znanci g. ravnatelja. Predvojnne in povojne zasluge priljubljenega in obče spoštovanega ravnatelja so znane in podelitev reda sv. Save je priznanje za najvišjega mesta, da je g. ravnatelj mož dela kot pedagog, planinec in predsednik Glasbene matice!

Promenadni koncert vojaške godbe se bo vršil v nedeljo dne 27. t. m. ob enajsti uri dopoldne pred Unionsko dvorano (Götz) o priliki otvoritve razstave osnutkov za spomenik Kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja v Mariboru, združene z grafično razstavo domačih umetnikov. Razstava ostane odprta do vsehvi nedelje 4. decembra dnevo od desete ure dopoldne do tretje ure popoldan.

Mariborski ljudski oder

V nedeljo dne 27. nov. se bo vršila ob pol 5 popoldne v prostorih Zadrugne gosp. banke predstava žaligre »Mlinar in njegova hči«. Kakor je bila prvič, tako upamo, da bo tudi drugi dvorana polno zasedena.

Prireditve in društvene vesti Ljubljana.

»Ljubljana« ima danes zvečer ob 8. skupno pevsko vajo. Radi predstoječega nastopa udeležba strogo obvezna. — Pevovodja.

Sentpeterčani pozor! Sentpetersko prosvetno društvo prične z današnjim dnem z rednimi tedenskimi predavanji, na katere svoje člane in njih prijatelje opozarja in vladno vabi. Za danes zvečer prosimo starše, da pustijo svoje male, ali jih sami pripeljejo k vrlo zanimivemu predavanju s skioptičnimi slikami. To predavanje, ki ga bo inel g. dr. Ahén, je nalašč namenjeno za šolsko mladino. Začetek ob pol 6. in se konča v eni uri. — V ponedeljek 28. nov. zvečer točno ob 8. se pa vrši predavanje za odrasle. Predavatelj msgr. Steska nam bo pojasnjeval skioptične slike iz raznih krajev, kjer sta hodila in delovala naša velika slovenska apostola. Vstop prost.

»Graničarje« vprizori v nedeljo ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu Krevoka mladina Ljubljana. Nikomur ne bo žal, če si ogleda eno najlepših hrvaških narodnih iger. Predprodaja vstopnic v soboto od 4—7. ure zvečer in v nedeljo cel dan v društvenih prostorih Stari trg 2-I ter eno uro pred predstavo v Ljudskem domu. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji.

Strokovno društvo javnih nameščencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. redno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društva, Kongresni trg 2. Poleg običajnega dnevnega reda se bodo obravnavali predlogi k reviziji urad. zakona. — Predsednik.

Predavanja Prosvetnega oddelka Delavske zbornice v Ljubljani se bodo zopet redno vršila od 12. decembra dalje. V ponedeljek dne 28. t. m. so namreč v dvorani OUZD še vedno izpiti uradništva, drugi ponedeljek dne 5. decembra je pa Miklavžev večer.

Kdo je nosilec obrtne liste? Listi so poročali po informaciji, ki so jo dobili pri okr. glavarstvu, da je nosilec obrtne liste Krajer in ne Dolšek, kakor se je vedno propagiralo. Danes nas obrtniki ponovno izprašujejo, kako je. Javiti jim moremo le to, kar smo izvedeli na okrajnem glavarstvu, pripominjamo pa, da se je zglasil g. Krajer v uradništvu, naj svojo notico popravimo, da ni on nosilec. Ker pa se uradno še vedno zatrjuje, da je Krajer nosilec, res ne vemo, kdo ima prav. Bo treba v to zadevo, ki je za nekatere precej košljiva, bolj posvetiti!

Kap ga je zadela pri delu. V petek zjutraj ob osmi uri se je zgredil pri delu smrtno od kapi zadet Josip Schlegel. Pokojni je star 65 let in je bil zaposlen v pivovarni Union.

Nova razsvetljava na Glavnem trgu. Mestna občina je dala postaviti vrsto železnih stebrov preko glavnega trga, da bo na nje pritrdila obločnice za popolno razsvetljavo tega trga.

Novo avtomatično bencinsko sesaliko postavlja na Grajskem trgu tvrdka Zlahtič iz Slovenske ulice. Na ta trg so navozili že velike kupe kvadrov za tlakanje.

Brat'e Orli!

Iz časopisov ste vedeli, da grozi naši slovenski univerzi v Ljubljani okrnitev. Medicinska in tehniška fakulteta naj bi se ob koncu tega šolskega leta ukinili. Univerza je najvišji kulturni zavod slovenskega naroda, za katerega se je trudil, odkar se je zavedal samega sebe. V narodni državi smo ta svoj kulturni cilj dosegli, in nismo voljni, da bi ga iz kateregakoli razloga zopet zgubili. Ves narod se mora dvigniti kot en mož in ščititi svoj najdragocenejši zavod, zaradi katerega se štejemo med kulturne narode.

Brat'e! Pridružite se povsod narodnemu protestu. Odločno stopite v enotno fronto slovenskega ljudstva. Kjerkoli se vrši protestni shod, bodite Vi prvi udeleženci; agitirajte za udeležbo, razjasnite nevednost, za kaj gre, potegnite še druge za seboj. Naj živi neokrnjena slovenska univerza!

Bog živi!

Predsedstvo O. P.

Celje

Iz Skofje vasi pri Celju nam poročajo, da je oblast tik pred občinskimi volitvami odredila pobiranje prispevkov h konkurenčnim popravilom na cerkvi in cerkvenih poslopjih. To dejstvo izrabljajo nasprotniki, zlasti socialisti, da udrihajo po naši stranki in naši kandidaturi listi, kot da smo mi zakrivali plačilo teh prispevkov. Pošteni volivci pa vedo, da imata v konkurenčnem odboru glavno besedo Brezovnik kot načelnik odbora ter Vrečko kot nekaj strokovnjak. Socialisti naj se obrnejo na ta dva gospoda, ki sta vse prej kot pristaša SLS. Pri znanem bratstvu med SDS in SSJ vemo, da bodo dali socialisti Brezovniku vesoljno odvezo. Povemo pa odločno, da se bomo proti laži in obrekovanju branili tako, da bo gotove gospode minilo veselje zatikati se v stvari, katerih ne razumejo ali pa jih nečjejo razumeti.

Nenadna smrt. V celjskem hotelu »Union« je nenadoma preminul g. Josip Schulte, generalni ravnatelj tvrdke Sontheimer v Frankfurtu. Zadel ga je kap. Star je bil 70 let.

Občni zbor »Celjskega godbenega društva« se je vršil prošli četrtek v čitalnici tuk. Narodnega doma ob lepi udeležbi članstva. Iz poročil društvenih funkcionarjev je bilo posneti, da je društvo sicer tiho, a marljivo delovalo in da izkazuje lep napredek. Da odbor društva ni mogel izvršiti svojega namena, predvsem izpopolnitve in dopolnitve svojih orkestralnih ustanov, je pač pripisati dejstvu, da društvo za svoja stremljenja še ni našlo v širši celjski publiki, zlasti pri celjski inteligenci, potrebnega razumevanja in podpore. Nov odbor je izvoljen sledeče: predsednik notar Fran Burger,

podpredsednik Vinko Krušič, tajnik Dolfe Bervar, blagajnik Konrad Fink; odborniki Stante Martin, Felician Karol, Petrak Ivo, Kolšek Martin in Frischkowitz Karol. Nadzorstvo: Likar Ivan in Jarh Joško. Zeleti bi bilo, da novi odbor dovrši začrtano delo in s tem izpopolni vrzel, ki je Celje v godalnem oziru čuti že mnogo let.

Mesarja je pretepel. V četrtek zvečer je stražnik aretirale Valentina Koritarja. V neki gostilni v Matije Gubca ulici se je sprl Koritar s mesarskim pomočnikom Ivanom Soboto. Pred gostilno je Koritar udaril Soboto z nekim topim orodjem tako močno po glavi, da se je kar sesedel. Že ko je S ležal na tleh, ga je K. še pretepal. Konec je napravil stražnik, ki je precej okrvavljenega S. obvezal in ga izročil domači oskrbi, K. pa je moral romati v policijski zapor in dati svoje mesto v kazenskem registru celjske policije.

Inserirajte v »Ilustriranem Slovenec«! V kratkem izide reprezentančna številka »Ilustriranega Slovenca«, ki bo posvečena izključno le Celju. Zeleti je, da bi ta številka dostojno reprezentirala tudi celjsko trgovino, obrt in industrijo. Vabimo zato tudi celjske ter okoliške trgovce, obrtnike in industrijce, da v čim največjem številu naroče pri celjski podružnici »Slovenec« (Cankarjeva c. 4) ilustrirane oglašne za celjsko številko. Opozarjamo tu na posebnost oglašanja v »Ilustriranem Slovenec«. Slike ogromna večina naročnikov shranjuje ter daje vezat umlhyrdgovrdgovce obdrži na ta način trajno vrednost. — Podružnica »Slovenec« v Celju uraduje v ta namen do konca t. m. vsak delavnik od 14. do 15. ure.

Črnomelj

Orlovsko okrožje priredi v nedeljo 27. t. m. v Črnomlju fantovsko zborovanje, ki bo trajalo cel dan.

Zivorecova razstava in premovanje živine se vrši v nedeljo 27. t. m. v Črnomlju. Zanimanje med živinorejci je veliko in je upati prav dobre udeležbe.

Umrila je v Loki pri Črnomlju Katarina Smrekar po daljši bolezni.

Nov oder v dvorani Prosvete je gotov. Dne 6. novembra je bila vpriporjena prva igra: Mlinar in njegova hči. Sedaj se pa pripravljajo otroci na sv. Miklavža s predigro v treh dejanjih. Za odrasle bo prišel Miklavž v nedeljo zvečer, za otroke pa v ponedeljek.

Neznankom je izginil 36 letni Alojzij Kralj. Pogrešajo ga že od 20. avgusta t. l. Je slaboumen, ne more govoriti, v hodni srajci. Njegova mati ponovno lepo prošl one, ki bi o tem fantu kaj vedeli, da bi ji sporočili na naslov: Marija Kralj, Dobeli, pošta Črnomelj.

Sport

OGRSKI USPEHI 1927.

Pred par dnevi so zaključili Ogrl letošnjo lahkoatletsko sezijo. Priobčujemo seznam najboljših uspehov:

100 m: 10.7 Hajdn; 200 m: 21.7 Hajdn; 400 m: 49.5 Barsi; 800 m: 1: 55.8 Barsi; 5000 m: 15: 17.8 Papp; 10 km: 35.02.8 Kiralyi; v 1 uri: 16.712 km Kiralyi; maratonski tek (42.2 km): 2: 48: 25.2 Galambos; skok v višino: 1.94 m Kesmarki; skok na daljavo: 7.10 m Püspöky; troskok: 11.33 m Somfai; diskos: 46.8 m Egri; kopje: 64.8 m Szepes; krogla: 14.74 m Daranyi; skok ob palici: 3.75 m Karlovič. — Kakor vidimo, Ogrl nekaterih sportnih vrst ne zaznamujejo; pogrešamo na primer tek čez lese. Splošno je ogrska lahka atletika na zelo visoki stopnji; izvajamo teke na dolgo razdaljo. Videli smo že, kako je telovadil Kesmarki okoli dveh metrov, kako so mu enkrat nekaj odšteli, enkrat nekaj prišteli. Sedaj je torej njegov skok v višino določen z 1.94 m.

MET KOPJA.

Svetovni rekord v metu kopja je bil od leta 1906, dalje osemkrat zboljšan. L. 1906. je vrgel Šved Lemming kopje 53.9 m daleč; dve leti nato je prišel Lemming na 57.33 m, leta 1909. Koczan (Oger) na 57.91 m in leta 1911. zopet Koczan na 60.64 m. S tem je bila prekoračena meja 60 m. L. 1912. je dvignil Fince Saaristo rekord na 61 m. Do leta 1919. je bil rekord nato nepremaknjen; tedaj ga je zvišal Fince Myrrhal na 66.10 m; malo dalje je šel l. 1924. Šved Lindström, na 66.62, letos pa Fince Pentila kar naenkrat na 69.88 m. Razed Koczana so rekorderji sami severnjaki.

Cjubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 26. novembra: UKROČENA TRMOGLAVKA. Delavska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 27. novembra: IDEALNI SOPROG. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 28. novembra: HLAPEČ JERNEJ. A. Torek, 29. novembra: MEDEJA. Red B.

Sreda, 30. novembra: Zaprt.

OPERA

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 26. novembra: Tosca. Red B. Nedelja ob 15. uri pop.: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Izven.

Ponedeljek, 28. novembra: Zaprt.

Torek, 29. novembra: Zaprt (generalka). Sreda, 30. novembra: MILOŠEVA ZENITEV. Slavnostna predstava na predvečer narodnega praznika. Premijerski abonma.

Nedelja v Narodnem gledališču. Opera vpri zori v nedeljo ob 15 popoldne zanimivo Prokofjevo opero »Zaljubljen v tri oranže«, drama pa ob 20 zvečer zabavno in napeto Wildeovo igr »Idealni soproge«. Dramska predstava je po znižanih cenah. Oblastna taksa na gledališke karte. Od nedelje dne 72. nov. dalje se bo pobirala pri gledališki dnevnici in večernih blagajnah poleg običajne vstopnine še oblastna taksa. Taksa je namenjena za popravilo in vzdrževanje dramskega in opernega gledališča. Uredba o imenovanju taksi je bila sklepljena na seji oblastne skupščine dne 5. nov. 1927.

Mariborsko gledališče

Sobota, 26. novembra ob 20. uri: EVA. Ab. C. Kuponi.

Nedelja, 27. novembra ob 15. uri: ČARDAŠKA KNEGINJA. Znižane cene. — Ob 20. uri: RO-KOVNJACI. Premijera.

Ponedeljek, 28. novembra: Gustovanje v Ptuj: ČARDAŠKA KNEGINJA.

Torek, 29. novembra ob 20. uri: BAJADERA. Ab. D. Kuponi.

Sreda, 30. novembra ob 20. uri: IGRA S SMRTJO. Ab. A. Kuponi.

Prosvetna zveza

Bled: »Lepa Vidac« je naslov igre, katero vpri zori naše prosvetno društvo v nedeljo dne 27. nov. ob 8 zvečer v Ljudskem domu.

Kranj: Calderonovega »Stanovitnega kraljevič« si lahko ogleda danes zvečer ob 8 v Ljudskem domu ali pa jutri popoldne ob 4. Ne bo ti žal.

Smartno ob Savi: V nedeljo popoldne ob 3 priredi naše pevsko društvo predavanje o lurskih dogodkih s filmom in potovanje v Lurd s skioptičnimi slikami. Vmes se pojo Marijine pesmi in lurska imna.

Orel

Vodjevski tečaj se prične v ponedeljek dne 28. novembra ob 10 dopoldne v Ljudskem domu. — Predsedstvo O. P.

Proti nevarnosti infekcije skozi snno duplino rabiti okuane

ANACOT-PASTILE

ki m potrebuje posebnega priporočila, ker so znane po vse svetu radi svojega preizkušnega in sigurnega učink

Knjige in revije

NAŠA LEPOSLOVNA IN ZNANSTVENA KNJIGA.

V sredo 23. t. m. se je vršila v Ljubljani v Akademskem domu diskusija o našem tisku. V diskusijo naj bi bili tvorili trije referati: o znanstvenem, o leposlovnem in o političnem tisku. Ker je bil referat o politični tisk zadržan, je poročal samo rektor dr. Lukman o našem znanstvenem tisku, pisatelj Finžgar pa o lepi knjigi. Izkazalo se je, da je že ta snov povsem izpolnila en večer in da bi bilo prav, če bi se političnemu tisku posvetila posebna diskusija. Dvorana je bila polna izobraženstva vseh stanov, kar je pač razveseljujoč dokaz, kako se Ljubljana zaveda velikega pomena krize, v kateri se nahaja zlasti naša znanstvena, pa tudi leposlovna knjiga. (Ugotovilo se je n. pr., da se proda Razprav, ki jih izdaja Društvo za hum vede naših univerz, od 44 do 79 izvodov in da tudi publikacije juridične fakultete najdejo samo po kakih 70 kupcev.) Govorilo se je tudi o tem, kako minimalni so honorarji, ki jih dobivajo pisatelji — ako jih sploh dobijo! Debata, ki se je razvila na podlagi referatov, je izvenela zlasti v dve zahtevi, ki naj nam pomagata do znižanja cen za knjige:

1. Kar mogoče naj se izdajajo knjige proti subskripciji. Ta oblika izdajanja knjig je pri nas že zelo udomačena. Mohorjeva družba je zato najlepši primer, saj izdaja proti subskripciji knjige po štiri dinarje! Pri subskripciji odpadajo stroški za obrestovanje investiranega kapitala in založništvo ve, koliko izvodov je treba natisniti. Praktičen primer: 1. snopič 1. zvezka Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti stane v knjigotrstvu 70 Din. 2. snopič bo pa izšel pri Slov. Matici in bo veljal z dvema drugima knjigama vred samo 50 Din!

2. Knjigotrstvo je pri nas še zelo malo razvito. Po mestih, koder ni kake srednje šole, sploh navadno ni knjigarne — da o trgih in večjih vaseh niti ne govorimo. Večje knjigarne so seveda nemogoče po deželi; uspehi bi se pa gotovo dali doseči s sličnim postopanjem, s kakršnim so n. pr. Danci dvignili nakup svoje knjige. Posebna komisija je določila majhno število prvotistih ljudskih knjig, ki so se natisnile v ogromnem številu in prodajale v sleherni večji vasi po nizki ceni. Nekatere knjige so se prodale tako v stotisočih izvodov.

NOV ZEMLJEVID.

Zemljevid slovenskega ozemlja. Nedavno smo posneli iz našega dnevnega časopisa, da ima matica še več tisoč izvodov zemljevida slovenskega ozemlja v zalogi in da namerava dati vršati vanj sedanje državne meje. Kakor je ta ideja Slovenske matice vse hvalje vredna, bi bilo vendar želeli, da naj ne ostane samo pri tem, ker to je na vsak način premalo. Mi dosedaj kljub nekaterim hibam zemljevida še nimamo nobenega dočasnega zemljevida slovenskih dežel in pokrajin, zato pa bi bilo tem bolj potrebno, da bi imel ta zemljevid označeno tudi točno jezikovno mejo našo govorico, posebno, ker se državna meja z našo narodnostno mejo nikjer ne ujema. Za podlago narodnostne meje bi naj služile knjige Slovenske matice, ki jih je do sedaj izdala o »slovenski zemlji«. S tem bi postal njen zemljevid slovenskega ozemlja, katerega je izdala leta 1922., nekaj zaključek ali krona njenega epohalnega dela o naši zemlji. Služil pa bi obenem tudi kot podlaga za vse druge zemljevide, ki hočejo označiti našo jezikovno mejo. V tem oziru se je namreč pri nas do sedaj že preveč grešilo, ker se ni oziralo na faktično jezikovno stanje. Omenjamo samo zemljevid slovenskih dežel z Istro, ki je namenjen za šolo in na katerem teče naša jezikovna meja na Koroskem pod Gospo Sveto. Naj bodo ti kraji še tako prepojeni dandanes z nemškim duhom, oni so še slovenski in mi imamo polno pravico, da se jih splošno označuje za slovenske in lo tembolj, ker veljajo za slovenske tudi v St. Germainski mirovni pogodbi, ki je vključila vse kraje severno od Celovca do Št. Vida na uljni v plebiscitno cono.

Poleg državne in jezikovne meje na tem zemljevidu bi si želeli imeti na njem tudi označeno plebiscitno ozemlje, kakor ga je določila St. Germainski mirovna pogodba. S tem bi bil ustvarjen splošen temelj za vse bodoči študij o našem jezikovnem ozemlju in tvoril bi trdno in zanesljivo podlago za vse mednarodne pogodbe o položaju slovenskega življa onstran sedanjih državnih mejnikov. Avtentična označba točnih narodnostnih mej na splošno razbremenjeno zemljevid Slovenske matice nam je tem bolj potrebna, da ne nastane med nami v tem vprašanju nikake zmešnjave, do katerih je že deloma prišlo vesled netočne označbe naših narodnostnih mej na nekaterih zemljevidih, ki so se v zadnjem času pojavili. Da se to prepreči, za to je poklicana samo Slovenska matica, ki je izdala dosedaj najboljši zemljevid našega ozemlja.

Dr. A. T.

Ob tihih urah. Se ta teden izide že dolgo pričakovana knjiga »Ob tihih urah«, dr. p. Roman Tominec, O. F. M. Ker smo jo radi obilnih naročil dali par sto več tiskati, jo je mogoče še naročiti. Naročila sprejema iz prijaznosti gđ. Anica Lebar, Ljubljana, Florjanska ulica 7. Knjiga izide broširana in v platneni vezavi. Za doraščajočo hčerko, za soprogo, za prijateljico, prelep Miklavžev dar, zelo primerno božično darilo. Vsebina: Razgled. Kako združiti religijo in življenje. O odgovodi. »Moilte ima veliko moč. Velikega Boga prikljče v majhno srce.« Jaz in občestvo. O žrtvah, ki jih samo Bog vidi... O zelo vsakdanji stvari — smrti in potem sodba. Kazen in plačilo. Zdravilo življenja. Življenje mojega življenja. Kraljevska zapoved. Pota Gospodova. Pojdlje se vi v moj vno grad! Življenje umetnost.

Janko Samec: Za naše male. Pesmice. V Ljubljani 1927. Založila Prodajalna K. T. D. H. Ničman. Cena 8 Din. po pošti 75 par več. — Samec svet je domača hiša in družina, domači vrt in polje. ter kar se tako spada zraven, od nagajivega strica do hvalne putke Cibe. Samec je dober, priznan mladinski pesnik in v njegovem delu je zdravo jedro: točno opazovanje, močno občutje, nehljino doživljanje in resnična ljubezen do vsega, kar je v življenjem naših malih v zvezi. Njegov pesniški jezik je razveseljujoč preprost in skromen, a zraven jasen in melodičen, je brez meglenih navlake in zopernega besedičenja. — Knjižico, ki prinaša na 38 straneh 25 pesmi, toplo priporočamo. Sedaj prihaja čas, ko delimo na vse strani darove, kupite deci novo Samcevo zbirko. Lična zunanja oblika in nizka cena boste k razširjanju te prijetne knjižice gotovo pripomogle. — A. Z.

»Slovenska krajina«, II letnik, 2. številka. Vsebina: Naš prapor (Z.). Počitnice na naši šoli (T. S.). Pajek je dober, Lahko noč (D. Gorinšek). Na počitnicah, Solnčen dan (D. Gorinšek). Daven dogodek (D. Gorinšek). Izgibajmo se tujki! (M. Pesovar). Iz zgodovine Panonske Slovenije. Tobak, Hrepenenje (D. Gorinšek). Listnica redništva. Zabavni kotiček. — Kakor se dozdeva, se list ne udomači le v Slovenski Krajini, marveč tudi na šolah ostale Slovenije. Na tem mestu ga posebej priporočamo. Otrokom nudi zabavo in pouk. Cena je malenkostna — 1 Din posamezna številka. Doji se v tiskarni Ern. Balkanyi v Dolnji Lendavi.

Trgovski koledar za leto 1928. je izšel. Vsebinsko je zelo pestro in poučno uredil g. Fr. Zelenik. Priobčeno je praktično knjigovodstvo, lestvica za dohodnino, o davkih, praktično računstvo, razne tarife in določbe, važne za trgovca. Koledar stane 15 dinarjev.

Katoliški svet

»Ad limina«. Pri papežu v avdienci so bili tekom zadnjega tedna sprejeti: Donald Mackintosh, nadškof iz Glasgova; Msgr. Donald Martin, škof iz Argylla; Msgr. Barrett, škof iz Birminghama; Msgr. Viljem Cotter, škof iz Portsmoutha; Msgr. Luigi Laurin, nadškof iz Lijona; Msgr. Ziga Waitz, apostolski administrator iz Inomosta; dalje redovni generali: P. Jansens O. Cist., in Fr. Kamil Altegoer, franč. br.

Za zlato mašo svetega očeta Pija XI., ki bo 21. dec. 1929, je osrednji odbor »Azione catholica« je razposlal vsem odsekom po Italiji oklice, ki v njem naroča, naj se osnujejo povsod krožki za nabiranje darov. Z nabirkami se bodo sezidala potrebna semenišča in župnišča, kjer so nujno potrebna. Na ta način hočejo najbolj koristno proslaviti papežev jubilej ter ta karitativna dela združiti z molitvijo in z drugimi dokazi vdanosti.

Zena.

OSVOBOJENJE ISLAMSKE ZENE.

Islamski svet je spoznal, da mora predvsem dvigniti stališče svojega ženstva, osvoboditi islamsko ženo njenega dosedanjega suženjstva, ako se hoče uvrstiti med kulturne narode sveta. Turčija je pod vladjo Kemal paše osvoboditev žene že izvedla v zakonodaji in odpravila mnogoženstvo. Egipt hiti za Turčijo, a pravkar poročajo iz Sirije, da se tudi tam dviga islamsko ženstvo za svoje pravice. Središče gibanja je v Damasku, kjer so izobražene mohamedanke ustanovile tajno žensko organizacijo, s pomočjo katere hočejo zdrobiti suženjske verige, v katere jih je vklestil islam. Pred kratkim so hotele prirediti javne demonstracije, pri katerih bi bile nastopile brez vea, toda fanatični verski krogi so dosegli, da je vlada demonstracije prepovedala. Kljub temu je določeni dan pohajalo mnogo mohamedank brez vea po ulicah.

MODA V SOVJETSKI RUSIJI.

V carski Rusiji je bilo med meščanskimi sloji razkošje zelo v časih in pariški modni saloni so imeli v Rusiji svoje stalne odjemalce. Sovjetski režim je z buržuazno modo temeljito pomel, toda ženske nečimernosti ni mogel povsem iztrgati.

Stare ruske revolucionarke in pionirke sedanjega sistema so bile žene, ki so se načelno odrekale vsem zunanjim čarom in ženski privlačnosti. Njim je veljala lepa zunanost le kot ovira na poti do popolne osamosvojitve in prednosti, ki jo uživajo lepoticke tudi v komunistični državi, smatrajo kot kršitev načela enakopravnosti. Sploh označuje te stare učiteljice in zdravnice, ki so večinoma prebile po več let v Sibiriji, resna askeza, tako da jih moralna anarhija, ki se je razpasla pod boljševiško zakonodajo, navdaja z grozo. Tako je nedavno v leningrajski »Pravdi« pisala neka učiteljica: »Naše mlade sodruginje se nosijo popolnoma po meščanski. Šminkajo se in pudrjajo, nosijo vezeno perilo in tudi čevlje iz belega usnja. Rdečih rok ne nosijo kot svet strankin znak, marveč kot vabo za moške. Tako ravnanje je prave komunistinje nevredno!«

Tudi izozemci, ki prihajajo v Rusijo, opažajo, kako razkošno se oblačijo mlade tajnice in neštete druge nameščanke po državnih uradih. Po stranskih potih se vihotačljajo pariški čevlji in svilene nogavice. Kožuhošina v Rusiji ni draga in se mnogo nosi — večinoma po pariških krojih, a brez podloge.

Sovjetska vlada vse to le nerada gleda in propagira enotno komunistično nošo, ki je vplejana v mladinskih društvih, med študentkami in telovadkinjami — za oficijelne nastope. Je to temno, kratko krilo, dolga rdeča bluza z usnjanim pasom in usnjata čepica; lasje čisto kratko ostriženi; čevlji močni, visoki. Dežniki in solnčniki so nedopustni. Istotako vsak nakit. — Toda vsa propaganda in vsi ukazi je malo zalezejo; povsod je opaziti prodiranje zapadne mode. Razlika je le ta, da se skromne uradnice ostro kaznujejo, če se zalotijo v modni obleki, hčere boljševiških pravkov pa smejo, kar hočejo. Tako je dobila Stalinova hčerka Ljudmila, ko se je poročila z nekim francoskim plemičem, balo iz Pariza, ki je stala do 100.000 frankov.

Sklepi kongresa za kat. mladinsko varstvo. V Münchnu se je od 17. do 19. oktobra t. l. vršil kongres za katoliško mladinsko varstvo. Kongres je sprejel sledeče sklepe: 1. Da se izboljša položaj nezakonskih otrok, naj se moški bolj nego doslej pritegne k odgovornosti za otroka. Kjer občestvo zaradi občevarja z več moškimi ni mogoče ugotoviti, naj bodo vsi prizadeti za vzdrževanje otroka soodgovorni. — 2. Kongres se izreka za to, da se pri preskrbi mladoletnih ohranila oba načina: zavodi in pa oddaja zasebnim družinam. — 3. Kongres smatra ustanovo katoliškega krstnega kustva kot izredno važno in posvečeno za kat. mladinsko skrbstvo in kot temelj in smernico za varstvo. — V državnem zakon. načrtih, ki so predloženi državnemu zboru, to je zakon v zaščito dela, zakon o točilnicah, kazenski zakon in zakona o poklicni izobrazbi in strokovnem šolstvu naj se enotno uredi mladinsko varstvo, zlasti glede enotne zaščitne starosti; pri tem naj sodelujejo tudi mladinske organizacije. — Ostali sklepi naglašajo potrebo, da se vse mladinsko varstvo vodi na temelju katoliških načel, tako posebno tudi izobrazba skrbstvenega osebja.

Nov angleški zakon o nezakonskih otrocih. Na Angleškem so šele letos odpravili nezmislno in nečloveško krivico nasproti nezakonskim otrokom. Doslej namreč starši tudi po proki niso smeli legitimirati svojih nezakonskih otrok. Novi zakon to dovoljuje, vsekakor z eno omejitvijo: da se otrok ne more legitimirati, ako je bil eden izmed roditeljev ob črni rojstva nezakonskega otroka poročen, natisi se je dal kasneje tudi ločiti in sta se otrokova roditelja potem poročila.

Tokio, glavno mesto Japonske, je dobil sedanje svoje ime šele l. 1868. Preje se je imenovalo Yedo. Glavno mesto Kitajske Peking, se je najprej imenovalo Ki, potem Juču, nato Tatu. Od leta 1409. pa Peking.

Smeš in jok

Čudni dogodki pri Ribničanovih.

(Dalje.)

Ko sta se tudi tega naveličala, sta paglavca odšla na vrt, ne da bi bila preje vrvice odvezala. Tu je prišla po hodniku dobre volje gospa Ribničanova; hotela je pomiti par skodelic in si je veselo prepevala: »Pri nas je korajža...«

Toda ojoj! Ko hoče odpreti kuhinjska vrata, zasliši strašen ropot. Gospa v silnem strahu izpusti skodelice, zaloputne vrata in zbeži po hodniku, kričaje: »Tatovi! Tatovi!«

Gospod Ribničan pogradi pri peči železno greblico, gospa vzame njegovo izprehodno palico in po prstih se splazita proti kuhinji, da bi tatove presenetila. Previdno prime gospod Ribničan za kljuko, nato pa z vso silo odpre vrata...

Groza in strah! Vrvica je potegnila seboj celokupno posodo, ki je treščila gospodu Ribničanu na glavo, kamor je že prej priletel udarec s palico...

Lahko verjamemo, kako srdit je bil gospod Ribničan. Tako dolgo je iskal Janezka, da ga je našel in zmikastil ga je, kakor bi tresel tepke. Nato pa je moral Janezek v posteljo. Oče je rekel: »Ti si starejši in biti bi moral tudi pametnejši.«

Nekega jutra prihitel gospa Ribničanova v kuhinjo in pravi Urški: »Zakaj vendar ne neseš smeti — smetar bo pravkar odšel! Urška brž pogradi zaboj s smetmi in hiti na cesto, toda voz že drdra naprej. Gospod Ribničan, ki si ravno umiva roke, zakliče: »Tecite!«

Urška sopiha z zabojem, kar more, a zaman. Tedaj pogradi gospod Ribničan kolo, sede nanj pa hajd za vozom!

V tem divjem lovu za smetarjem prinese nesreča Urški čez pot velikega psa. Urška se izpodtakne nad njim, pade in prileti z glavo naravnost v ozko odprtino zaboja za smeti.

Zaman se trudi Urška, da bi se oprostila zaboja; bila ji je na glavi trdno kakor čelada. Da je bila stiska še večja, je veliki pes neprestano hlatal po Urškini nogi. Nesrečno dekle je kar na slepo bežalo z zabojem na glavi.

Treskl se je zaletela v drevo. »Joj, joj!« je odmevalo iz zaboja.

Prva seja naše gospodarske reprezentance.

Ljubljana, 25. nov.

Danes ob 10. dopoldne se je vršila prva seja novoizvoljene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, za katero je vladalo veliko zanimanje med poslovnim svetom. Seji je prisostvoval kot zastopnik vel. župana dvorni svetnik dr. Marn.

Deželosodni svetnik Albert Levičnik je kot predsednik volivnega odbora otvoril sejo in prebral zakonske določbe glede konstituiranja zbornice. Prisotnih je bilo 46 članov, svojo odstotnost sta opravila gg. Stermečki in Kržišnik. G. Josip Lenarčič je nato prevzel predsedstvo. V daljšem govoru je obširno razpravljal o delu Zbornice v preteklosti in o črtah njene naloge v bližnji bodočnosti. Podrobno se peča s problemi naše gospodarske politike. Predsednik je za volitev odredil 5 minut odmor. Pred volitvijo je prečital g. Josip Rebek izjavo Vrhovnega obrtniškega sveta, v kateri kritizira postopanje volivnega odbora pri volitvah, ker je razveljavil listo Trgovskih gremijev in ponavlja, da je naša obrtniška lista neveljavna. Ker to ni spadalo v dnevni red: Konstituiranje zbornice, je večina upravičeno in glasno protestirala.

Po tem incidentu je predsednik imenoval za skrutinatorje gg. Ivana Avenekarja ter dr. Radoslava Pipuša. Nato se zopet oglašajo k besedi g. Rebek, čita zopet izjavo Vrh. obrtniškega sveta, v kateri zahteva, da se konstituiranje Zbornice ne izvrši, kar seveda zopet upravičeno izzove medključne večine.

Nato se je izvršila volitev predsednika, pri kateri je dobil

Ivan Jelačin

od 46 oddanih glasov 39, 7 pa je bilo praznih. Zanj je torej glasovala vsa zbornica, razen tkzv. organiziranih obrtnikov, ki imajo 6 svetnikov.

Za volitve predsednikov posameznih odsekov je bil odrejen zopet daljši odmor. Po volivni odredbi mora vsak odsek predlagati 3 kandidate, katere potem voli plenum.

Za trgovski odsek so bili predlagani gg. Brudermann, Sušnik in Stermečki, od katerih je dobil g. Brudermann Leopold 27 glasov, g. Stermečki 9 in g. Sušnik 4. Za predsednika trgovskega odseka je bil torej izvoljen

Leopold Bruderman.

V obrtnem odseku so dobili: g. Ivan Ogrin 32 glasov, Miloš Hohnjec 7, Rebek 5, 2 glasovniki sta pa bili prazni.

Predsednik obrtnega odseka je torej

Ivan Ogrin.

V industrijskem odseku so dobili Rihard Skubec 2, Anton Krejčič 11 ter Dragotin Hribar 32 glasov, s čimur je izvoljen

Dragotin Hribar.

Na to je zavzel predsedniško mesto ob burnih pozdravih zbornice g. Ivan Jelačin. Zahvalil se je za izkazano zaupanje, zaupanje tako v svojem imenu kakor tudi v imenu podpredsednikov. Izjavil je, da bo po najboljši volji in z vsemi svojimi močmi delal za procvit slovenskega gospodarstva. Že v prihodnji plenarni seji bo podal poročilo o svojem poslovanju.

Nato je med odobravanjem cele zbornice prečital udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru in brzojavni pozdrav ministru trgovine in industrije dr. Spahu. G. Ivan Jelačin je potem energično zavrnil insinacije, da je volivni odbor delal krivo: delal je po vesti, držal se je zakona.

Prevzema težko nalogo predsednika in izjavlja, da bo Zbornica resno delala za razvoj naše trgovine, obrti in industrije. Predlagal je, da tudi Zbornica v tem momentu, ko preti nevarnost za našo univerzo, da protestno izjavo proti okrnjenju ljubljanske univerze, kar je vzela Zbornica z odobravanjem na znanje.

Protest proti okrnjenju ljubljanske univerze.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani izreka svoj odločen protest proti čl. 44 predloga finančnega zakona za 1928-29, s katerim se naj pooblasti ministrski svet, da s svojim sklepom po končanem šolskem letu 1927-28 ukine razne univerzitetne fakultete. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo mora ugovarjati nameri, da se ukine tehnika in medicinska fakulteta ljubljanske univerze. Za to fakulteto je naše gospodarstvo v Sloveniji od vsega početka rado prispevalo, v svesti si, da je obstoj te najvišje tehniško-znanstvene institucije neobhodno potreben za napredek industrijskega dela, za industrializacijo naše dežele in za naše gospodarstvo sploh. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo protestira pa tudi proti temu, da se z enim sklepom ministrskega sveta primorajo stotine akademske mladine zapustiti učilišče, katero so si svobodno izvolili ter zamenjati ga z drugim. Protestira dalje proti predlogu zakona, ki hoče premeščati akademske stolice in akademske učitelje in ki mora obdumno zadeti naše odlične znanstvenike v pogojih njihovega znanstvenega delovanja in zasebnega življenja.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo apelira zlasti na slovensko delegacijo v Narodni skupščini, da z vsem svojim vplivom in z vsemi močmi brani vitalne interese slovenskega dela našega naroda in da očuva našo tehniško fakulteto. Zbornica je trdnega prepričanja, da se more urediti vprašanje tako odlične važnosti kakor je izprememba v ustroju najvišjih naših znanstvenih in učnih ustanov samo s posebnim, vsestransko dobro premišljenim zakonom, potem ko se je dala vsa potrebna prilika poklicanim zastopnikom znanstvenih in učnih ustanov podati in utemeljiti svoje mnenje in svoje zahteve.

V prihodnji redni seji, ki se vrši že decembra, bo zbornica razpravljala o novem poslovniku in izvršila se bo do takrat tudi slovesna otvoritev novourejene zborniške palače.

H koncu se je zahvalil predsednik obrtnega odseka g. Ivan Ogrin za izkazano zaupanje in prosil, da ga pri njegovem delu za procvit obrtništva Zbornica podpira. Nato je predsednik zaključil sejo.

***

Iz zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Kakor je izjavil predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin, se bo v kratkem izvršila slovesna otvoritev novourejene zborniške palače. Seina dvorana je služila že prvi seji novoizvoljene zbornice. Poleg nje se nahajajo takozv. senatorska soba, v kateri so slike vseh dosedanjih zborniških predsednikov. Zbornica je začela delovati 1. 1. 1851. Prvi predsednik je bil L. C. Luckman (1855—1867), slede: V. C. Supan (1868—1874), Aleksander Dreš (1875—1880), Josip Kušar (1881—1888), Vaso Petričič (1889), dr. Josip Poklukar (1890—1891), Ivan Perdan (1891—1899), Josip Kušar (1900—1901), Josip Lenarčič (1902—1911), Ivan Knez (1912—1925), Ivan Jelačin ml. (1926—).

Konferenca tajnikov zbornice. Kakor smo že poročali, se vrši v decembru vsako leto konferenca tajnikov zbornice, kjer se določi dnevni red za gospodarski kongres. Let's se tako konferenca vrši 5. decembra. Napisali smo že, da tiči za predlogom izdajanja skupnega letnega poročila zbornice najbrže tudi kak namen ustanoviti centralno trgovsko zbornico v Beogradu, in res že smo brali, da ta namen v resnici obstoja! O izdajanju skupnega letnega poročila smo pa že povedali svoje mnenje.

Proga Rogatec—Krapina. Proga ima biti dolga 14 km in bo imela tunel in 2 železna mosta. Sedaj je izgotovljenih 5 odstot. proge. Stala bo proga brez tračnic 24 milijonov Din in bo gotova v novembru leta 1928.

Borza

Dne 25. novembra 1927.

DENAR.

Tudi danes je bilo veliko povpraševanje, privatnega blaga pa bolj malo. Skoro vse je dajala Narodna banka: razen Newyorka, Prage in Pariza. Pa-

riz je bil zaključen po 224, London se je zopet uvrstil za 5 par pri velikem povpraševanju v skladu z mednarodno evrsto tendenco. V Curihi je narasel od 25.285 na 25.29. Bukarešt se je okrepil od 3.14 na 3.16. Italija je notirala skoro neizpremenjeno 28.22 napram 28.225.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.555—13.585 (13.57) Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.65—277.45 (277.05), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Pariz 223—225 (224), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 309—309.5.

Zagreb. Amsterdam 22.97—23.08, Berlin 13.552—13.582, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9975—8.0275, London 276.65—277.45, Newyork 56.64—56.84, Praga 168.05—168.85.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.825, Budimpešta 90.75, Bukarešt 3.16, Dunaj 73.09, London 25.29, Newyork 518.50, Pariz 20.39, Praga 15.345, Trst 28.22, Sofija 3.74, Varšava 58.10, Madrid 87.675.

Trst. Belgrad 32.36—32.38, Curih 353.75—355.75, Dunaj 256.25—262.25, London 89.65—89.82, Newyork 18.35—18.36, Pariz 72.10—72.30.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48, Kodanj 190, London 34.57, Milan 38.57, Newyork 708.80, Pariz 27.885 Varšava 79.49. Valute: dolarji 706.50, lira 88.52, če. škotslovaška krona 20.9875.

Praga. Devize: Lira 183.50, Belgrad 59.45, Pariz 132.75, London 164.55, Newyork 33.755.

Dinar: Newyork 176.05, Berlin 7.375, London 277.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

V Ljubljani je bila danes zaključena vojna škoda po 402, Strojne so popustile od 80 bl. na 60—70. Drž. papirji so se v Zagrebu uvrstili, posebno 7% invest. posojilo. Prastrediona je postopila od 880 den.

Ljubljana. Vojna odškodnina 402 zaklj., Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 130 den., Prastrediona 890 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 60—70, Vevče 133 den., Kranj. ind. 370 den., Ruše 280—295, Stavbna 56 den., Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 84.5—85, agrari 52.5—53, vojna odškodnina 402.5—403, dec. 403.5—404, Hrv. esk. 91, Hipo 57, Jugo 94.25—94.75, Prastrediona 880 den., Ljublj. kreditna 130, Sečerana 575—590, Drava 560, Slavonija 13—14, Trbovlje 495—500, Vevče 132.5—136.

Trst. Adria 172, Assicurazioni Generali 4340, Cosulich 173.50, Rionione adriatica 2070, Tripeovich 265, Split cement 225, Trž. Lloyd 733, Dalmatia 97, Oceania 96.50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 82.25, Zivno 107.50, Hrv. esk. 11, Jugo 11.60, Alpine 43.50, Greinitz 5.40 Leykam 11, Trbovlje 63.40, Kranjska industr. 46.50, Ruše 37, Guimann 26.50, Mundus 170, Slavonija 1.57.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Povpraševanje je za: Borove brzojavne drogeve 6½ m premer v vrhu 10—12 cm, 8 in 11—11.5 cm, 9, 10 in 12 cm 11—12.5 cm, fko vag. prihod Sužak 330 denar, nadalje za žlahtni kostanjev les nažagan na 1.20 m in od 10—30 km debel za taninsko porabo, fko vag. nakl. post. za 100 kg neobeljen do 10 vag. 18, od 10 vag. dalje 18.25, obeljen do 10 vag. 20.50, od 10 vag. dalje 20.75 Din proti plačilu na podlagi duplikata tov. lista, dobava do konca 1927; zaklj. — Tendence neizpremenjena. — Dež. pri delki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg 2% bač. 345—350, po dob. v 1. pol. dec. 345—350, sr. 342.5—345, slav. 340—342.5, kuruza bač. st. 272.5, nav. vozn. 267.5, um. suš. 260, nav. vozn. 265, času prim. suha s kval. gar. 240, za dec. 250, za jan. 252.5, za febr. 265, za marec 275, za april 277.5, za maj 280, oves bač. zdrav rešetan 275, moka 0 g fko Ljubljana vag. bl., plačilo po prejemu 495; zaklj. 1 vag. Tendence evrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 297.50—300, ban. 290—292.50, sr. 292.50—295, rž bač. 280—290, ječmen bč. sr. 245—250, oves bač. in sr. 227.50—230, kuruza bač. stara 220—222.50, nova kv. gar. 197.50—200, 12—1 210—212.50, 3—4 225—230, bn. stara 215—217.50, nova 12—1 Vršac 210—212.50, sr. nova 12—1 210—212.50, moka 0 g in gg 417.50—425, 2 397.50—405, 5 377.50—380, 6 317.50—325, 6½ 287.50, 7 257.50—260.50, 8 197.50—205, otrobi bač. sr., sl. 197.50—205, fižol beli novi 360—370. Tendence neizpremenjena. Pomet 4 vag. pšenice 33 vag. kuruze, 1 vag. moke, 1 vag. otrobov, 1 vag. ovsu.

Budimpešta (terminalska borza). Tendence zelo medla. Pšenica marec 32.08—31.94, zaklj. 31.94—31.96, maj 32.40—32.25, zaklj. 32.24—32.26, rž marec 30.60—30.52, zaklj. 30.50—30.54, kuruza maj 25.68—25.56, zaklj. 25.56—25.58.

Poceni kupite krasne

damske plašče

in obleke pri

Fran Lukič, Stritarjeva 9.

Najbolj prikladno in preprosto je če vzamete

Aspirin o obliki tablet

Teža vsake tablete je natančno določena (0,5 gr.) Lekho in snažne se

vzamejo seboj in zaviljejo. Vrže se jo v kovarec vode, kjer hitro razpeče. Am-pak samo pristne Aspirin-tablete o originalnem zavoju „Bayer“ morajo biti!

Smešnice

Neki umetniški slikar je skozi okno svojega stanovanja videl vandrovcu, ki se mu je zdel primeren za model. Poslal je služkinjo za njim: »Vi slišite, pojdite nazaj, da vas bo naš gospod slikal, plačal vam bo za to sto dinarjev.«

Oni pa je še vedno pomišljal ter se praskal za ušesi. »Le pojdite le,« mu je prigovarjala dekla, »na lahek način boste zaslužili denar.«

»Je že res,« pravi nato vandrovec, »toda skrbi me, kako bom potem barvo s sebe spral.«

★

Nek vztrajen planinec je v gorah zašel v snežni vihar in do kože premočen je po dolgem trudu prišel do kmečke hiše. Gospodar je bil dobrončen ter rad privolil v to, da sme turist prenočiti v hiši. Ker je bil turist moker, mu je dal gospodar tudi svojo staro obleko in v mraku je šel tujec v tej obleki venjak. V veži je bila slaba razsvetljava in gospodinja je mislila, da ima svojega moža pred seboj. Stopila je preden ter ga oplazila z metlo po glavi: »Tu imaš zato, ker si tega dedca vzel pod streho.«

★

Mladi Mrak in njegova žena sta se vračala z ženitovanjskega potovanja. Zmanjkalo jima je denarja in čemerno sta sedela v vlaku. »Nič ne maraj,« je dejala mlada žena, ko sta bila že blizu domače postaje, »preden sva šla od doma, sem enega za tisoč dinarjev spravila v nočno omarico.«

»Vem, vem,« je tarnal mož, »saj sem ga našel.«

Kaiserjeve prsne karamele s 3 jelkami

Proti kašlju katarju

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

73

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

Hendon mu je prihranil vsak trud; v tistem trenutku se je namreč obrnil in ker je videl, da se fant močno zanima zanj, je stopil k njemu in mu rekel: »Ti si pravkar prišel iz palače; ali spadaš vanjo?«

»Da, gospod.«

»Ali morebiti poznaš Sir Marlowa?«

Deček se je zganil in rekel sam pri sebi: »Moj Bog! To je vendar moj rojstni oče!« Nato pa je na glas odgovoril:

»Prav dobro, gospod.«

»Pa dobro — ali je notri?«

»Je,« je odgovoril deček in pristavil sam pri sebi: »notri v grobu pač.«

»Ali te smem prositi, da bi bil tako prijazen in mu sporočil moje ime ter mu rekel, da bi rad ž njim govoril?«

»Prav rad ti storim to uslugo, gospod.«

Potem mu povej, da je tukaj zunaj Miles Hendon, sin Sir Rikarda — zelo ti bom hvaležen, dečko. Deček je bil videti razočaran. »Kralj ga ni tako imenoval,« je rekel sam pri sebi, — »vendar nič ne de, njegov brat-dvojček je in bo lahko kaj več povedal o onem drugem gospodu, prepričan sem.« In tako je dejal Hendonu:

»Stopi za trenutek sem-le noter, gospod, in me počakaj tukaj, dokler se ne vrnem.«

Hendon je stopil v označeni prostor — bila je vdolbina v zidu palače s kamenito klopio, ki je ob slabem vremenu služila straži kot zavetje. Komaj pa

je sedel, je prišel mimo oddelek vojakov s helebardami, ki jim je poveljeval častnik. Le-ta ga je zagledal, ustavil svojo četo in pozval Hendona, naj pride iz stražnice. Komaj pa je stopil ven, so ga vojaki prijeli kot sumljivo osebo, ki se je potikala v okolici palače. To je slabo kazalo. Hendon je hotel častniku pojasniti, čemu da čaka, le-ta pa ga je osorno zavrnil in ponesem pisanje v palačo in ga pošljem kralju.

»O, da bi bil Bog tako milostiv, da bi vsaj nekaj našli,« je dejal ubogi Hendon. »Sam sem že dovolj iskal in nisem našel ničesar; vendar je moja stiska večja od njihove.«

Vendar niso našli drugega kot neko pisanje. Častnik ga je odprl in Hendon se je nasmehnil, ko je spoznal »čacke«, ki jih je tisti nesrečni dan na Hendonskem gradu napisal njegov izgubljeni mali prijatelj. Ko je častnik prebral angleški del pisanja, se mu je obraz pomračil, Miles pa je prebledel.

»Zopet eden, ki si prisvaja pravico do prestola!« je vzkliknil častnik. »Dandanes se plodijo kot zajci. Zgrabite tega lopova, vojaki, in držite ga ta čas, ko ponesem pisanje v palačo in ng pošljem kralju.«

Tako rekoč je odhitel, pustivši ujetnika v rokah helebardirjev.

Sedaj bo vendar enkrat konec mojih nadlog,« je zamrmral Hendon, »prav gotovo je, da bom zavoljo tega kočkega papirja bingljal na vrvi. Ampak kaj bo potem z mojim ubogim fantetom! Oj, sam Bog ve!«

Čez nekaj časa je videl častnika, ki se je vračal z vso naglico. Zavoljo tega je zbral ves svoj pogum z namenom, da bi kot cel možak sprejel svojo usodo. Častnik pa je velel vojakom, da naj ujetnika izpuste in mu vrnejo meč; nato se je spoštljivo priklonil in rekel:

»Prosim, gospod, pojdj z menoj.«

Hendon je odšel z njim in je dejal sam pri sebi:

»Da ne bi šel k sodbi in v smrt in da ne bi zavoljo tega moral varčevati z greh, bi tega lopova kar zadržal, ker se s svojo zasmehljivo vladnostjo norčuje iz mene!«

Prekoračila sta dvorišče, na katerem je bilo mnogo ljudi, ter dospela do mogočnega vhoda v palačo, kjer se je častnik priklonil in izročil Hendona sijajno oblečenemu dvorniku; ta ga je sprejel z globokim spoštovanjem in ga peljal skozi veliko dvorano, kjer so na obeh straneh stale dolge vrste služabnikov (ki so se globoko priklonili, ko sta onadva šla mimo, a so se spustili v neznanskih tih krohot, da so se za trebuh držali, kakor hitro je naš postavni junak kot pravcato poljsko strašilo pokazal hrbet) in po širokih stopnicah navzgor, mimo množice plemenitašev; naposled je došel v prostrano dvorano, kjer mu je naredil med zbranim plemstvom pot, nato pa se priklonil, ga opomnil, da naj sname klobuk, ter ga pustil sredi dvorane; oči vseh zbranih so se vpirale vanj in nevoljno gubančili čelo in se zasmehljivo posmehovali.

Hendon je bil ves zmešan. Pod prekrasnim nebom pet korakov daleč od njega je sedel mladi kralj; glavo je imel povešeno in v stran obrnjeno, ker se je baš razgovarjal z nekim vojvodo. Hendon je dejal sam pri sebi, da bi bilo sicer že itak hudo, če ga v najboljših letih na smrt obsodijo, vendar ni bilo treba, da bi ga še tako javno ponižali. Želel si je, da bi se kralj požuril z obsodbo — nekateri nališpani ljudje v bližini so se že posebno žaljivo vedli. V tem hipu je kralj rahlo vzdignil glavo, tako da mu je Hendon dobro videl v obraz. A ta pogled mu je malone vzel sapo! Kakor zamaknjen je strmel v zali mladi obraz, nato pa je naenkrat vzkliknil:

»Glej ga no vladarja kraljestva sani in sene na njegovem prestolu!«

LUJDSKA KNJIZNICA iz evropskega in jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek: A. Sheehan, Noting. Povest trškega delca, 24. Din., vez 32 Din. — 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest, 22. Din., vez 30 Din. — 25. zvezek: Haggard, H. I. cesarja Montenegro. Din 30, vez Din 42. — Storček in njegovo burkasto življenje, 14. Din., vez 22 Din. — 27. zvezek: Pregeš, Uroš. Selma. Din 24, vez Din 82.

KOLEDAR

Jugoslov. kmetske zveze
za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetska zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Koledar ima žepno obliko. Vezava močna.
Cena 10. — Din.

Drž. razredna loterija.

V četrtek dne 24. novembra so zadele večje dobitke te številke:

50.000 Din dobi št. 99.014.
40.000 Din dobi št. 111.092.
Po 30.000 Din dobita št. 16.741, 58.445.
Po 10.000 Din dobita št. 56.027, 120.059.
Po 4.000 Din dobita št. 17.200, 44.241, 53.294, 69.090, 73.327, 108.981.
Po 2.000 Din dobita št. 2.175, 3.076, 3.948, 7.182, 9.977, 10.344, 15.984, 16.829, 17.200, 20.216, 22.884, 23.745, 24.901, 25.946, 26.864, 26.872, 27.201, 28.192, 28.793, 29.381, 30.298, 30.437, 31.927, 32.117, 37.857, 41.306, 44.135, 46.375, 46.649, 47.902, 49.717, 51.312, 52.629, 52.678, 53.294, 55.546, 59.505, 60.657, 60.691, 62.556, 62.754, 62.908, 63.203, 63.497, 65.205, 65.757, 66.139, 67.491, 68.480, 68.703, 68.951, 69.090, 69.224, 70.600, 73.341, 73.498, 75.700, 78.334, 79.496, 79.902, 82.668, 85.583, 86.163, 86.306, 79.356, 86.624, 87.108, 88.200, 89.147, 94.614, 96.512, 97.488, 97.568, 98.672, 98.956, 100.452, 102.195, 103.013, 105.129, 105.178, 106.287, 106.575, 104.129, 107.745, 110.332, 113.733, 115.142, 117.657, 117.722, 123.690

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé
Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Za kože

vseh vrst divjačine

plačujem
najvišje
cene.

OTROCI, BODOČE in DOJEČE, NARVICE, NERVOZNI, SLABOTNI in BOLNI LJUDJE
naj ne pijejo navadne kave.

V navadni kavi je **STRUP** ki mu pravimo kofein, zato tudi zdravniki priporočajo kavo brez kofeina, in to je že nad 20 let uvedena zdrava kava Hag ki se dobiva v vseh boljših trgovinah.
Glavna zaloga: ZAGREB, Boskovičeva ul. 9.

OPOZORILO.

Svarimo vso javnost, posebno na deželi, da imajo pravico prodajati »DAMASCLENE«, nepremičljivo platno za namizne prte, samo one osebe, ki se izkažejo z našim potrdilom. Za eventualna naročila po drugih osebah ne prevzamemo nobene odgovornosti.

Zastopstvo: »Levante«, Ljubljana.

Tužnim srcem sporočamo, da je naša dobra, srčno ljubljena soproga in mati, gospa

Ivana Nežmah

soproga vpokojenca državnih železnic in mati 16 otrok

dne 25. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 27. t. m. ob 2 popoldne iz hiše drž. bolnice na pokopališču k Sv. Križu Ljubljana, dne 25. nov. 1927.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo

Službe iščejo

Fant kmetskih staršev, priden in pošten, vajen vsakega dela, želi službe, najrajši pri konjih. — Naslov pove uprava lista pod št. 9391.

Manufakturst

prima detajlist in engrosist, išče službo. Ponudbe na upravo pod št. 9393.

KUHARICA

srednjih let, išče stalno mesto pri boljši družini ali župnišču. Naslov na upravo »Slovenca« MARIBOR pod šifro: Dobra kuharica.

Proste službe

Pletiljo in vajenko sprejme v celo oskrbo Strojna pletarna, Maribor, Vojašniška ulica 2.

VRTNAR

zmožen za vsa v to stroko spadajoča opravila — priden in pošten — se sprejme v stalno službo s 1. januarjem na graščino na Štajersko. Ponudbe na upravo lista pod: »Vrtinar« št. 9370.

MLEKARJA

išče večja mlekarja na deželi; biti mora v vseh strokah mlekarstva in sirarstva, istotako v pisavi dobro izvežban. — Nastop službe 1. januarja 1928. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista pod: »Marljiv« 9366

INKASANTA

zanesljivega in urnega, sprejme takoj Novinski biro, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nad.

Krojaški pomočnik dobro izvežban za vsako delo, se sprejme takoj. Naslov v upravi lista pod številko 9398. Prednost imajo oni z dežele.

Iščemo za tovarno podjetnikov izurjene

kopirerje

evnt. tudi SLAJFERICE. Prednost imajo oni kopirerji, ki so že delovali na »Framagovihi« strojih. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9403.

Stanovanja

se takoj odda v št. Petterskem predmest. Poizve se v upravi lista št. 9411.

SOBA

s posebn. vhomom se takoj odda. — MARIBOR, Ob železnici št. 4/II.

SOBA 20 m površine, se odda v najem dvema oziroma enemu solidn. gospodu. Soba je v visokem pritl., spredaj velik vrt in povsem miren kraj. Več v upravi lista pod: 9413.

Soba lepo opremljena zračna, z elektr. razsvetljavo, se takoj odda. Naslov v upravi lista pod številko 9395.

SOBO, prazno ali pa opremljeno, lepo parketirano, elektr. razsvetljavo, soudarba kopalnice — oddam 2 gospodičnima ali zakonsk paru brez otrok, takoj ali s 1. decembrom. Naslov v upravi pod 9412

SOSTANOVALKA

se sprejme. Naslov pove uprava pod št. 9414.

Pouk

POZOR! KROJAČI, šivilje in čevljarji, ako Vam Vaši stroji nagajajo, obrnite se na specialno mehanično delavnico **JUSTIN GUSTINČIČ**, Maribor, Tattenbachova ul. 14, ker ima ista spec. oddelek za popravila strojev vseh vrst.

Kdo kupi?

Ceno prodam **ZIMSKE OBLEKE**, suknje, ženske in moške cevlje. Ogleda se: Stara pot 1, I. nadst., vrata 3.

Butare in kolobarje popolnoma suhe, izredno poceni **Čebin, Wolfova 1/2**

Koloprodaž

ROČAJE za krampe kupim. Ponudbe pod šifro »Kramp št. 9352« upravi »Slovenca«.

Kupim dobro ohranjen **HARMONIJ**. Naslov v upravi lista pod šifro: »Prosvetno društvo« št. 9367.

Srne in zajce

kupujem v vsaki množini. **FR. SLAMIC**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

HLODE

bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga **V SCAGNETTI** — Ljubljana. 7490

Kupim luščilni stroj št. 1, 50 + 60, dobro ohranjen, s šmirgljevim plaščem. Naslov v upravi pod šifro: »MLIN« 9399.

Neljube dlake

po obrazu in životu sploh, odstranjuje v 5 minutah zanesljivo, brez bolečin in posledic

»Depilatorium Venus«

Cena: 1 zavitek Din 20.—

Vabilo! Gospe! Gospodje!

Pred nabavo raznega blaga za jesensko in zimsko dobo oglejte si tudi naše zaloge, ki vsebujejo najnovejše vzorce prvovrstnih svetovnih tvrdk sukna. Blago solidno. — Cene konkurenčne. Državni nameščenci dobijo blago na obroke brez drugih pristojbinskih stroškov.

Oblačilnica za Slovenijo, r. z. z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 7.

Naša obrt

Češplje

za žganjekuho ima v zalogi **A. ŠARABON**, Ljubljana. — Na zahtevo se pošljejo vzorci. 9382

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki **A. VOLK, LJUBLJANA** Rošljova cesta 24 Veletrgovina z žitom

Priporoča se trgovina z železnino **A. SUŠNIK**, Ljubljana Zaloška cesta.

Brinje

italijansko in istrsko ima v zalogi **A. ŠARABON, LJUBLJANA**. — Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Inserirajte v „Slovenca“!

Vsako naj se preprica kako prvo-vrsine kvalitete so letošnja vina pri Košaku Krekov trg.

„FIGOL“ idealno sredstvo za čiščenje želodca in črev.

Gosp. dr. Semelič, Dubrovnik II, Maribor, 18. februarja 1927.

Blagovolite mi poštunobratno poslati še 5 steklenice »FIGOLA«. Doživost moja je, da se Vam ob tej priliki zahvalim, da sem potom Vašega lekovitega proizvoda »FIGOL« zadovoljil nazaj svoje popolno zdravje na želodcu, tako, da se po pitju po nora! Vašega prej omenjenega proizvoda popolnoma ozdravilnega. — Beležim z izrazom najtoplejšje zahvalnosti

z odličnim spoštovanjem

DAVORIN GROZNIKAR, knjigovodja p. f. Rozman.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. **Dr. Josip Valjavec**. Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 65.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče

IGROKAZE

z mešanimi, samo moškimi in samo ženskimi vlogami za podeželske odre:

(Rimske številke značilno dejanja, arabske pa število oseb.)

Benko: Strahomir. Igra. V., 12. Din 12.—.
Bevk: Bedak Pavlek. Otroške igrice: Bedak Pavlek. Skrb in smrt, Kraljič in služabnik, Nebo-gljivi, Dobrota je sirota. Din 18.—.

Burke in šalji prizori. 18 enodejank. Din 20: 1. Carodejna brivnica. 2. Radi nagrade. 3. Časica kave. 4. Zaklad. 5. Vedež. 6. Pobiljska trmoglavka. 7. Luknja v namiznem prtu. 8. Dve teti. 9. Na skalnici. 10. Pred sodnikom. 11. Zenin Miha. 12. Zamorec. 13. Junaki. 14. Trije učenjaki. 15. Tihotapei. 16. Opeharjeni žid. 17. Izgubljena stava. 18. Čudna kupelja.

Cankar-Skrbinšek: Hlapec Jernej in njegova pravica. Drama. 9 slik. 27 oseb. Din 18.—.

Česnik: Pogodba. Burka s petjem. II. 9. Din 8. Pinžgar: Divji lovec. Narodni igrokaz. VI., 23. Din 18.—.

— Razvaline življenja. Drama. III., 7. Din 30. vez. Din 40.—.

— Vse naše. Burka. I., 5. (Iz zbirke: Poljanec. Trenutki oddiha.) Din 16.—.

Funtek: Tekma. Drama. III., 6. Din 20.—.

Gerstäcker-Seljak: Lovski tat. Ljudska igra. V., 9. — Erazem Predjamski. Igra. V., 11. Din 6.

Glediške igrice: Zdravnikov strežnik (m. vl.). — Sv. Janez Evangelist in ropar (m. vl.). — Prev-rani hišnik (m. vl.). — Konvencionalne lazi (meš. vl.). Din 5.—.

Gogol-Prijatelj: Revizor. Komedija. V., Din 20. Govekar: Martin Krpan. Drama. V., 26. Din 26

Jalen: Srenja. Drama. IV., 8. Din 25.—.

— Dom. Drama. VI., 13. Din 22.—.

Kakšen gospod tak sluga. Burka iz vojaškega življenja. I., 8. Din 10.—.

Krek: Turški križ. Igra. VI. 18. — Tri sestre. Igra. III., 9. Din 14.—. Ob vojski. — Igrokaz. IV., 15., Din 8.—.

— Ob vojski. Igrokaz. IV., 15. Din 8.—.

Linhart: Zupanova Micika. Komedija. II., 7. — Veseli dan ali Matiček se ženi. Komedija. V., 11. Din 20.—.

LJUDSKI ODER:

I. zvezek: razprodan.

II. zvezek: Krivoprišestnik. Narodna igra s petjem in treh dejanjih. (7. slikah.) Po L. Anzengrub-berju za slovenske odre priredil A. Robida. II. izd. Ljubljana, 1926. Din 18.—.

III. zvezek: Miklova Zala. Igra v petih de-ja-njih. Po Sketovi povesti priredil M. Bajuk. Ljubljana, 1923. 49 strani. Din 18.—.

IV. zvezek: Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih. Po Jurčiču priredil M. Bajuk. Ljubljana, 1923. 53 strani. Din 18.—.

V. zvezek: Po dvanajstih letih. Ljudska igra v štirih dejanjih. Po Schrottenbachu priredil Fr. Kol-bar. Ljubljana, 1923. 81 strani. Din 18.—.

VI. zvezek: Kampestelski romarij. Pevska igra v treh dejanjih. Spisal dr. Ivan Prégelj. Ljubljana, 1925. 63 strani. Din 10.—.

VII. zvezek: Mlinar in njegova hči. Ljudska igra. Spisal E. Raupach. Za slovenske odre priredil A. Robida. Ljubljana, 1926. Din 18.—.

VIII. zvezek: Scapinove zvijače. Komedija v treh dejanjih. — Po Moliereu prevel Niko Kuret. Ljubljana, 1926. Din 18.—.

IX. zvezek: Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem in petih dejanjih. Za slovenske odre priredil A. Robida. Din 18.—.

X. zvezek: Lumpacivagabund ali zanična tro-jica. Carobna burka v šestih slikah. Za slovenske odre priredil A. Robida. Ljubljana, 1927. Din 18.—.

XI. zvezek: Zapravljevec. Carobna pravljica v 3 dejanjih (8 slikah). Nemški spisal F. Raimund. Za slovenske ljudske odre priredil A. Robida. Ljubljana, 1927. Din 18.—.

XII. zvezek: Moliere, Skopuh. (L'Avare 1668). Komedija v petih dejanjih. Prevel Niko Kuret. Ljubljana, 1927. Din 18.—.

Majcen: Kasija. Drama. III., 10. Din 16.—.

— Za novi rod. 3 enodejanke: Profesor Grad-nik. — Knjigovodja Hostnik. — Zamarka. Vez. 17.

Marica: Kralj Matjaž. Mladinski narodni igrokaz s petjem in plesom V., 17. Din 6.—.

Pevske in plesne točke Din 17.—.

Medved: Stari in mladi. Ljudska igra. IV., 10. Din 7.—.

Meško: Mati. Drama. III., 9. Din 28.—.

— Na smrt obsojeni? Dramatska slika. III., 24. Din 11.—.

Navinšek: Lepa maska. Navodilo za šminka-nje. Din 6.—.

Remec: Užitarji. Kmečka žaloigra. III., 10. Din 6.—.

Ribičič: Kraljica palčkov. Mladinska igra. III., 10. Din 20.—.

— V kraljestvu palčkov. Otroška igra s pe-tjem. III., 9. Din 15.—.

— Glasbene točke Din 15.—.

Rihar: Andrej Hoffer. Igra. V., 22. Din 6.—.

Rojec: Tončkove sanje na Miklavjev večer. Mladinska igra III., Din 30.—.

Sardenko Silvini: Matij sv. veselja. Skrivnost vstajenja. V., 14. Din 16.—.

— Nedeljske ure na društvenem odru. 4 igrokazi za ženske vloge. Din 16.—.

— Slovenska apostola. Zgodovinska igra. V., 11. Din 16.—.

Silvester: Kuplet in pesmi (Krojač in črev-ljar. Liberal. Mizar. Zupan. Narobe svet. Piskro-vezec. Dimnikar. Smolar. Knajpov kuplet. Kavarica. Vipavska novoletnica.) Din 20.—.

Skrbinšek: Diletantski oder. Navodila za reži-šerje. Din 16.—.

Turšič: Izgubljeni raj. Dramatska bajka s pe-tjem. III., 9. (Zenske vloge.) Din 10.—.

Veseloigre in šalji prizori za moške in ženske vloge. (Sokratov god. — Nocoj je prav lep večer — V posredovalnici. — V hudih zadregah. — Gospa Kordula.) — Din 16.—.

Vodopivec: Na krivih potih. Igra. V., 7. (Zen-ske vloge.) Din 12.—.

Vole: Na dan sodbe. Ljudska igra. III., 17. Din 8.—.

— Kolajna. Veseloigra. I., 14. Din 8.—.

— Roka božja. Igrokaz. V., 11. (Zenske vloge.) Din 10.—.

Za križ in svobodo. Igrokaz. V., 7. Din 8.—.

Zbirka ljudskih iger: 20 zvezkov po Din 12.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpolago!

Naročila sprejema

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI